

“Ἔρῳ εἶμι
ἢ ὁδὸς
καὶ ἡ ἀγνῶστια
καὶ ἡ ζωή,,
(Ἰωάν. 18' 6)

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ῥήματα,
ἃ ἐρῶ λαλῶ ὑμῖν,
ωνεῦμά ἐστι
καὶ ζωὴ ἐστι,,
(Ἰωάν. 5' 63)

Ἔτος 114ον | Φεβρουάριος 2024 | 4386

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ἢ ΖΥΓΟΣ

ΣΥΧΝΗ ἔχει γίνει στὴν ἐποχὴ μας μιὰ ἀντιστροφὴ ἰσοδύναμη μὲ τὴ διαστροφὴ. Παρουσιάζουν τὸ ἄσπρο μαῦρο καὶ τὸ μαῦρο ἄσπρο. Ἡ ἐλευθερία καταπίεση καὶ ἡ καταπίεση ἐλευθερία. Ἡ ἀρετὴ ἀδυναμία ἢ ἔλλειψη καὶ τὸ πάθος πρόοδος καὶ συγχρονισμός. Διπλαρὴ ἡ ὁμορφιὰ τῆς ἀρετῆς καὶ τὸ ὑπέροχο μεγαλεῖο τῆς διαστρέφεται, διαβάλλεται καὶ ὑποτιμᾶται καὶ ἡ ἀμαρτία ἐξυμνεῖται. Νὰ τί ἔγραφε κάποιος μὲ ἐπιστημονικοφανὲς ὕφος: «Νευρωτικοὶ τῆς παλιᾶς χριστιανικῆς ἠθικῆς, ἀποινάξτε τὸν ζυγὸ σας, ἐλευθερωθεῖτε ἀπὸ τὰ καταπιεστικὰ αἰσθήματα ἐνοχῆς καὶ τὰ κόμπλεξ τῆς ἀμαρτίας καὶ ἀναπνεῦστε ἐπιτέλους τὸν ἀέρα τῆς ἀποδοσιμῆς συνείδησης μακριὰ ἀπὸ τὰ δεσμὰ τῆς πίστεως καὶ τοῦ νόμου».

Σπουδαιοφανῆς διακήρυξη ποὺ παίρνει καὶ τὴ μορφὴ ψυχιατρικῆς συνταγῆς. Προτείνουν ἀποτοξίνωση οἱ τοξινωμένοι ἀπὸ τοὺς ἰοὺς τοῦ νοσηροῦ ἀθεϊσμοῦ, ὕλισμοῦ, δεισιδαιμονίας. Ἀντὶ νὰ ἀποτοξινωθοῦν ὅλοι αὐτοὶ ποὺ ἀναπνέουν στὴν πνιγερὴ ἀτμόσφαιρα τῶν παθῶν, κάνουν λόγο γιὰ ἀποτοξίνωση τῶν Χριστιανῶν ἀπὸ τὴν ὑγεία τῆς ἰσορροπημένης πνευματικῆς τους ζωῆς. Τοξίνες προσφέρει ὁ Χριστὸς μὲ τὴν ἀναπλαστικὴ διδασκαλία Του; Μολυσμένη ἀτμόσφαιρα δημιουργεῖ τὸ κήρυγμα τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης, τῆς συγχωρητικότητος ἢ τοῦ μίσους καὶ τῆς ἐκδίκησης;

Νὰ γιατί κάναμε λόγο γιὰ ἀντιστροφὴ ἰσοδύναμη μὲ τὴ διαστροφὴ. Συγχέουν τὸν παλαιὸ καὶ σύγχρονο φαρισσαϊσμὸ μὲ τὸν Χριστιανισμό. Συγχέουν τὴν ἀψυχὴ ἠθικολογικὴ καὶ νομικιστικὴ συνταγὴ μὲ τὸ λαμπικαρισμένο κήρυγμα τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς χαρᾶς. Οἱ στενόψυχοι ἠθικολόγοι τῆς ὑποκρισίας στοιβάζουν στοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων φορτία δυσβάστακτα καὶ κάνουν δύσκολη καὶ ἀνυπόφορη τὴ ζωὴ τους. Ὁ Χριστὸς δὲν φόρτωσε. Ξεφόρτωσε τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὸ πιεστικὸ βᾶρος τῆς ἀμαρτίας, ἀπὸ τὰ πιεστικὰ σχήματα καὶ προσχήματα τῶν Φαρισαίων. «**Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς**» (Ματθ. 11' 28). Προσκλητήριο ἐλευθερίας καὶ ἀναπαύσεως σάλπισε στοὺς ἀχθοφόρους τῆς ἀμαρτίας.

Ποιοί, λοιπόν, εἶναι οἱ νευρωτικοί, οἱ καταπιεσμένοι, «**οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι**»; Σ' αὐτὴ τὴν ἀξιοθρήνητη κατάσταση βρισκόνταν οἱ ἄνθρωποι ποὺ καλοῦσε ὁ Χριστὸς. Καὶ ἦταν κουρασμένοι ἀπὸ τὸ βᾶρος τῆς ἀμαρτίας ποὺ καταπίεζε τὴν ψυχὴ τους. Βᾶρος ἢ ἀμαρτία; Μάλιστα. «*Κόπος καὶ μέγιστον φορ-*

τίον ἢ ἀμαρτία» (Ὀριγένης). Οἱ ἐργάτες τῆς ἀμαρτίας εἶναι οἱ χειρότεροι εἴλωτες. Οἱ πιὸ θλιβεροὶ σκλάβοι, οἱ καταδικασμένοι νὰ γυροφέρνουν ἀδιάκοπα γύρω ἀπὸ τὸ ἀποκτηνωτικὸ μαγγανοπήγαδο τοῦ δουλικοῦ πάθους. Ἐχει κόπο ἢ ἀμαρτία προτοῦ πραγματοποιηθεῖ καὶ βᾶρος ἀφοῦ συντελεσθεῖ, ὅσο καὶ ἂν φαίνεται ἐλκυστικὴ καὶ ἀπολαυστικὴ. Ἡ ἡδονὴ τῆς ἀμαρτίας γίνεται μετὰ ὀδύνη.

«*Νευρωτικοὶ τῆς παλιᾶς ἠθικῆς... ἀναπνεῦστε τὸν ἐλεύθερο ἀέρα...*» Μιλᾶνε γιὰ ἐλευθερία οἱ δοῦλοι τῆς φθορᾶς καὶ τῆς διαφθορᾶς. Καὶ λησμονοῦν τὴν ἀλήθεια, πὼς ἡ πρώτη συνέπεια τῆς ἀμαρτίας εἶναι ἡ κατάρνηση τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας. Διπλαρὴ τῆς κατ' ἐξοχὴν ἐλευθερίας. Καὶ ἡ ἀπώλεια τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς γίνεται πρόξενος ὄλων τῶν δεινῶν. Τὴν ἀδιαμφισβήτητη αὐτὴ ἀλήθεια τὴν μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία. Τὴν διακηρύττει ἡ καθημερινὴ πραγματικότητα. Τὴν ἐπιβεβαιώνει ἡ σύγχρονη ἱατρικὴ ποὺ ψηλαφεῖ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀμαρτίας στὸν ψυχοσωματικὸ ὄργανισμό. Τὴν φωνάζουν τὰ πλήθη ποὺ ἀπεμπόλησαν τὸ θεῖο αὐτὸ δῶρο τῆς ἐλευθερίας καὶ τώρα βόσκουν χοίρους στὰ χοιροστάσια τοῦ ἠθικοῦ ἐξευτελισμοῦ καὶ προσπαθοῦν νὰ χορτάσουν τὴν πείνα τῆς ψυχῆς τους μὲ τὰ ξυλοκέρατα τῆς ἀσωτίας.

Αὐτὴ τὴν ἀλήθεια τὴν παρουσίασε σὲ ὅλη τὴν τραγικότητά της ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός, ὁ Ἰησοῦς Χριστός. Τὸ εἶπε τόσο καθαρά, ὥστε νὰ μὴ μένει ἡ παραμικρὴ ἀμφιβολία: «**Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν δούλος ἐστὶ τῆς ἀμαρτίας**» (Ἰωάν. 8' 34). Ἡ χειρότερη πνευματικὴ δουλεία εἶναι ἡ ἀμαρτία. Καὶ ὅποιος τὴν διαπράττει γίνεται δούλος της. Βάζει τὸν τράχηλό του κάτω ἀπὸ τὸν τυραννικὸ τῆς ζυγῆς. Ὑπάρχει ἐπομένως ἄλλη χειρότερη πηγὴ νευρώσεων καὶ ψυχικῶν καταπιέσεων καὶ ἠθικῶν συγκρούσεων ἀπὸ τὰ αἰσθήματα ἐνοχῆς ποὺ προκαλεῖ ἡ ἀμαρτία; Ἡ πνευματικὴ δουλεία εἶναι ἡ πιὸ τραγικὴ ὑποδούλωση.

Μιλᾶνε γιὰ ἐλευθερία οἱ δοῦλοι τῆς φθορᾶς καὶ τῆς διαφθορᾶς. Καὶ λησμονοῦν τὴν ἀλήθεια, πὼς ἡ πρώτη συνέπεια τῆς ἀμαρτίας εἶναι ἡ κατάρνηση τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας.

Σφυρηλάτηση ενός καλλιτεχνήματος

Ἡ ὕπαρξη τοῦ κακοῦ, ὁ θρίαμβός του ὁ καθημερινός, ἡ κυριαρχία τῆς ἀδικίας, τὰ δεινοπαθήματα τῶν δικαίων, ἡ ἀδίστακτη βία, ἡ τρομοκρατία μὲ τὰ τυφλὰ χτυπήματα καὶ τὰ πολυάριθμα ἀθῶα θύματα, εἶναι συχνὰ ἐρωτήματα χωρὶς ἀπάντηση. Ἀφορμὲς σκανδαλισμοῦ, ἀγανακτικῆς ἐπαναστάσεως. Πόσα «γιατί» ἀναπνέουν κάθε τόσο! Καὶ πόσα τέτοια «γιατί» ἔχουν γιὰ ἀντίκειμενό τους τὸν ἴδιο τὸν Θεὸ πού φαίνεται σὰν νὰ ἀδιαφορεῖ γιὰ τὸν κόσμο! Εἶναι ὅμως ἔτσι τὰ πράγματα; Ὅσοι σκανδαλίζονται γιὰ ὅλα αὐτά, θὰ ἄξιζε νὰ μελετήσουν τὴν περίπτωση μιᾶς γυναίκας. Παρουσιάζει πολλὲς ὁμοιότητες καὶ ἀντιστοιχίες μὲ τὶς δοκιμασίες καὶ τὶς θλίψεις κάθε ἐποχῆς. Πρόκειται γιὰ τὴ Χαναναία τοῦ Εὐαγγελίου (Ματθ. ιε´ 21-28).

Μιὰ πονεμένη καὶ ταλαίπωρη γυναίκα τρέχει μὲ ἀγωνία κοντὰ στὸν Ἰησοῦ καὶ μὲ βουρκωμένα μάτια καὶ δυνατὴ φωνὴ τὸν ἱκετεύει. Δὲν τὸν παρακαλεῖ ἀπλῶς. Κραυγάζει. Ὅλη ἡ πληγωμένη ὕπαρξή της γίνεται μιὰ κραυγὴ, μιὰ ἱκεσία. Ποιὸς δὲν θὰ συγκενιέτο ἀπὸ ἓνα τέτοιο σπαραξικάρδιο θέαμα; Ἡ κραυγὴ δείχνει τὸ μέγεθος τοῦ πόνου καὶ τῆς ὀδύνης τῆς δύστυχης ἐκείνης γυναίκας, τῆς βασανισμένης μητέρας. *Ἔἢν θέαμα ἐλεεινὸν γυναῖκα ἰδεῖν βοῶσαν μετὰ συμπαθείας τοσαύτης, καὶ γυναῖκα μητέρα*, παρατηρεῖ ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Πράγματι ἦταν ἓνα θέαμα πού προκαλοῦσε τὸ ἔλεος, τὴν συμπάθεια, τὴν συμπόνια. Καὶ μιὰ πέτρινη ἀκόμα καρδιὰ θὰ ράγιζε νὰ ἀτενίζει μιὰ ἀξιολύπητη μητέρα νὰ ἱκετεύει γιὰ τὸ δύστυχο παιδί της πού βασανίζοταν ἀπὸ τὸ πονηρὸ πνεῦμα.

Ὁὐ λέγει Ἐλέησον τὴν θυγατέρα μου, ἀλλ' Ἐλέησόν με. Ἐκείνη μὲν ἀνεπαίσθητός ἐστι τῆς νόσου, ἐγὼ δὲ ἡ τὰ μύρια πάσχουσα εἰμι δεινά, ἢ μετὰ αἰσθήσεως νοσοῦσα καὶ μετὰ τοῦ εἰδέναί», συμπληρώνει ὁ ἴδιος ἅγιος Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλέησόν με, τοῦ λέει. Δὲν λέει ἐλέησε καὶ θεράπευσε τὴν κόρη μου. Ἐμένα ἐλέησε. Θεραπεύοντας τὴ θυγατέρα μου ἐμένα ἐλέησες. Ἡ κόρη μου πάσχει, ἀλλὰ ἐγὼ ὑποφέρω. Ἐκείνη πάσχει, ἀλλὰ δὲν αισθάνεται καὶ δὲν συναισθάνεται τὴν κατάστασή της κάτω ἀπὸ τὴν ἀνελεῖτη κυριαρχία τοῦ δαίμονα. Ὅμως ἐγὼ εἶμαι ἢ τὰ ἀναριθμητὰ πάσχουσα δεινά, γιὰτὶ βλέπω καὶ αισθάνομαι καὶ ὑποφέρω γιὰ τὸ δράμα τοῦ παιδιοῦ μου. Καὶ ὁ πόνος τοῦ παιδιοῦ μου εἶναι καὶ δικός μου πόνος καὶ πιδὸν πολὺ δικός μου.

Ἡ μητέρα, ἡ πονεμένη μητέρα, ἱκετεύει μετὰ κραυγῆς. Καὶ ὅλοι περιμένουν τὴν ἀπάντηση τοῦ Κυρίου. Καὶ ἐδῶ εἶναι ἡ ἐκπληξη καὶ ἡ ἀπορία. Ὁ Κύριος σιωπᾷ. Αὐτὸς πού **«διήλθεν εὐεργετῶν καὶ ἰώμενος πάντας τοὺς καταδυναστευομένους ὑπὸ τοῦ διαβόλου»** (Πράξ. ι´ 38), τώρα δὲν δίνει καμιά ἀπάντηση. **«Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον»**. Δὲν τῆς λέει οὔτε λέξιν. Τόσο ἀσυγκίνητη, λοιπόν, ἡ σπλαχνικὴ του καρδιά! Ὁ Φιλάνθρωπος ἀντιπαρέρχεται τὰ δάκρυα καὶ τὶς πύρινες ἱκεσίες τῆς πονεμένης μάνας; *Ἐμὲν βοᾷ μεγάλα τὸν ἐνδομυχοῦντα τῆς καρδίας πόνον ἐνδεικνυομένη, αὐτὸς δὲ σιγᾷ παντελῶς*. Ἡ γυναίκα βοᾷ καὶ κραυγάζει, γιὰ νὰ φανερώσει ὅλο τὸν βαθὺ καὶ κρυμμένο στὴν καρδιά της πόνον καὶ ὁ Κύριος σιωπᾷ

τελείως. Παρεμβαίνουν οἱ μαθητές. Καὶ πάλι κατηγορηματικὴ ἡ ἀρνησι. Ἡ μᾶλλον ἡ ἀπάντηση πιδὸν «σκληρῆ» ἀπὸ τὴ σιωπή. Ἡ γυναίκα παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν λυγίζει. Ἐπιμένει. Δὲν ἀπογοητεύεται. Πέφτει στὰ γόνατα καὶ παρακαλεῖ. Νέες ἀρνήσεις. Νέοι πιδὸν «σκληροὶ» λόγοι. Ἡ ἀπορία διαδέχεται τὴν ἀπορία. Καὶ τὰ ἀναπάντητα «γιατί» πολλαπλασιάζονται ἀδιάκοπα.

Καὶ ὅμως ἡ σιωπὴ τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι σιωπὴ. Εἶναι κραυγὴ. Οἱ ἀρνήσεις τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἀρνήσεις. Εἶναι ἀπαντήσεις. Ἀπαντήσεις διαφορετικὲς ἀπὸ αὐτὲς πού ἐμεῖς θὰ θέλαμε. Αὐτὲς πού τὶς θεωροῦμε ἐμεῖς συχνὰ ὡς ἀρνητικὲς ἀπαντήσεις, γιὰ τὸ σοφὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, εἶναι θετικὲς ἀποκρίσεις. Αὐτὲς πού τὶς θεωροῦμε σὰν σκληρὲς ἀπαντήσεις στὶς ἀγωνιώδεις ἐπικλήσεις μας, δὲν εἶναι παρὰ ἐκδηλώσεις τῆς παιδαγωγούσης ἀγάπης τοῦ οὐράνιου Πατέρα, ὁ ὁποῖος παιδαγωγεῖ, **«παιδεύει ἐπὶ τὸ συμφέρον, εἰς τὸ μεταλαβεῖν τῆς ἀγιότητος αὐτοῦ»** (Εβρ. ιβ´ 10). Δὲν δοκιμάζει ὁ Θεός, γιὰ νὰ συντρίψει. Δοκιμάζει καὶ ἐπιτρέπει θλίψεις καὶ δοκιμασίες, μερικὲς φορὲς καὶ ἰσχυρές, γιὰ νὰ ἀναδείξει. Γιὰ νὰ αὐξήσει τὰ χαρίσματα ἐκεῖνα πού ἀποτελοῦν τὴν εἰκόνα τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν ὁποία μᾶς ἔχει προικίσει. Ὅ,τι ἔγινε καὶ μὲ τὴν Χαναναία. Τὴν δοκιμάζει, τὴν παιδαγωγεῖ *«ἀναμένων ἀπασαν φανερωθῆναι τὴν πίστιν καὶ ταπεινώσιν καὶ σύ- νεσιν αὐτῆς»*.

Καὶ αὐτὲς οἱ ὑπέροχες ἀρετὲς ἀναδείχθηκαν σὲ ὅλη τὴν ἀστραφτερὴ τους ὁμορφιά, ἀπὸ τὴν πολυδοκιμασμένη ἐκείνη ψυχὴ. Ἡ «σκληρότητα» τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἦταν παρὰ ἓνα φράγμα πού θὰ συγκέντρωνε τὰ νερά, γιὰ νὰ δημιουργήσει πολὺτιμο ἔργο. Μὲ τὶς «σκληρὲς» ἀπαντήσεις Του ἔχτιζε μέσα της, ἔβαζε γερά θεμέλια ταπεινώσεως, τοποθετοῦσε ἀγκωνάρια πίστεως, ἐλπίδας. Δημιουργοῦσε μὲ τὶς ἀλλεπάλληλες δοκιμασίες ἓνα μοναδικὸ ἔργο πίστεως μὲ προεκτάσεις αἰωνιότητος. Ἡ «περιφροντικὴ» σιωπὴ καὶ οἱ «σκληρὲς» ἀρνήσεις, οἱ ταπεινώσεις αὐτὲς, σ' ἓνα ἀπέβλεπαν: Στὴ σφυρηλάτηση ἐνὸς καλλιτεχνήματος. Τὰ χτυπήματα τῆς σμύλης πάνω στὸν βράχο ἤθελαν *«νὰ ἐλευθερώσουν τὸν ἄγγελον πού κρυβόταν ἐκεῖ μέσα»*. **Ἔἢν γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις...** Καὶ ὁ θαυμασμὸς αὐτὸς δὲν εἶναι ἀνθρώπινος. Εἶναι θεϊκός.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ!

Ἡ Ἀδελφότης Θεολόγων ἡ «ΖΩΗ» ἄλλαξε διεύθυνση ἐπικοινωνίας. Ἡ νέα διεύθυνση εἶναι: Ὁδὸς Καρύτση 14, 105 61 Ἀθήνα.

Ἡ γραμματεία τοῦ περιοδικοῦ «ΖΩΗ», βρίσκεται στὸν 4ο ὄροφον τοῦ κτηρίου τοῦ «Ἀποστόλου Παύλου» ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Καρύτση 14 καὶ οἱ ὥρες λειτουργίας τοῦ γραφείου εἶναι 8:00-14:00, Δευτέρα-Παρασκευή, μὲ τηλέφωνο ἐπικοινωνίας: 210 64 28 331 καὶ fax: 210 64 63 606.

Εὐχαριστοῦμε.

ΚΑΚΗ ΧΡΗΣΗ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Εΐπαν πώς ό άνθρωπος είναι τὸ πιὸ δύσκολα διδασκόμενο ζῶο. Όποιοδήποτε ζῶο μιὰ - δυὸ φορές, πὸν θὰ πάθει κάτι, ένστικτωδῶς ὕστερα προσέχει. Φυλάγεται νὰ μὴν ξαναεπαναλάβει τὸ λάθος του.

Μὲ τὸν άνθρωπο δυστυχῶς δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο. Πέφτει καὶ ξαναπέφτει, σπάει τὰ μοῦτρα του, βλέπει πάνω στὰ πράγματα τὰ ἐπίχειρα τῆς κακίας του, τὶς συνέπειες τῆς παρεκτροπῆς του καὶ πάλι στὰ ἴδια ἐπανερχεται. Δὲν βάζει μυαλό. Ἄν «τὸ δις ἐξαμαρτεῖν οὐκ ἀνδρὸς σοφοῦ», τὸ συνεχῶς καὶ ἐπανελημμένως, τί εἶναι;

Καὶ τὸ κακὸ συνεχίζεται ὡς ὅτου ἔλθουν μεγάλες συμφορές, γιὰ νὰ ἀναστρίψουν προσωρινὰ τὴν ὀριστικὴ καταστροφὴ. Καὶ ἡ βαθύτερη αἰτία δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν κακὴ χρῆση τῆς ἐλευθερίας. Ό άνθρωπος εἶναι τὸ μόνο ἀπὸ ὅλα τὰ δημιουργήματα πὸν πλάστηκε ἐλεύθερος. Ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξει τὴ ζωὴ ἢ τὸ θάνατο, τὴ δημιουργία ἢ τὴν καταστροφὴ του, τὴν ἀρετὴ ἢ τὴν κακία. Καὶ ἐφ' ὅσον κάνει καλὴ χρῆση τῆς ἐλευθερίας του αὐτῆς καὶ βρίσκεται ταπεινὰ μέσα στὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, προχωρεῖ καὶ μεγαλουργεῖ. Ἄπὸ τὴ στιγμή ὅμως πὸν κάνει κατάχρηση τῆς ἐλευθερίας του καὶ ἐπαίρεται, κομπάζει καὶ ἐπαναστατεῖ ἐναντίον τοῦ Θεοῦ, συντρίβεται καὶ ἀποτυγχάνει στὸ σκοπὸ τῆς ζωῆς του. Ἐτοιμάζει τὴν αὐτοαφάνισή του. Καὶ τὰ πιὸ θαυμαστὰ ἐπιτεύγματα, ἡ ἀλαζονεία του τὰ μετατρέπει στὴν πιὸ τρομερὴ συμφορὰ.

***

Μὲ ἀγωνία εἶχε παρακολουθήσει ὁ κόσμος τὶς ἐπιπτώσεις, βραχυπρόθεσμα ἢ μακροπρόθεσμα, ἀπὸ τὴν τραγωδία τοῦ Τσερνόμπιλ. «Ἡ ραδιενέργεια πὸν ἐκλύθηκε ἀπὸ τὸ πυρηνικὸ ἐργοστάσιο ἦταν περισσότερη ἀπὸ τὸ σύνολο ἐκείνης, πὸν ἐκλύθηκε ἀπὸ ὅλες τὶς πυρηνικὲς ἐκρήξεις πὸν εἶχαν γίνεϊ ἔως τώρα στὸν πλανήτη, ἀπὸ τότε πὸν πραγματοποιήθηκε ἡ διάσπαση τοῦ ἀτόμου. Ἰσοδυναμοῦσε σὲ ποσότητα, μὲ ραδιενέργεια ἐκλυομένη ἀπὸ ἔκρηξη πυρηνικῆς βόμβας ἰσχύος 30 μεγατόνων, δηλαδὴ 2000 φορές ἰσχυρότερης ἀπὸ ἐκείνη τῆς βόμβας τῆς Χιροσίμα. Οἱ συνέπειες γιὰ τὰ ἔμβια ὄντα κυμαίνονταν, ἀνάλογα μὲ τὴν ἔνταση τῆς ραδιενέργειας καὶ τὸν χρόνο ἐκθέσεως σ' αὐτήν, ἀπὸ ἐλαφρὲς ἔως βαρῦτατες καὶ, μάλιστα, ἐκφυλιστικές...».

Ἔτσι τώρα ἡ ἀλαζονεία τῶν ἰσχυρῶν καὶ ἡ θεοποίηση τῆς τεχνικῆς μπαίνει σὲ μιὰ τρομερὴ δοκιμασία. Ό «βιασμὸς» τῆς φύσεως καὶ ἡ βαβελικὴ ἔπαρση, γιὰ ὑπέρβαση κάθε ἐρευνητικοῦ ὀρίου, μὲ σκοπὸ τὴ διείδυση στὰ ἄδυστα τῆς δημιουργίας, οἱ φόβοι, οἱ ἐπισημάνσεις καὶ οἱ προειδοποιήσεις τῶν σοφῶν γιὰ τὴν ἐνεξέλεγκτη ἀνάπτυξη τῆς τεχνολογίας βρῆκαν πλήρη τὴ δικαίωση.

Στὸ τέλος τοῦ Δευτέρου Παγκοσμίου Πολέμου

ὁ γνωστὸς Γερμανὸς θεολόγος καὶ φιλόσοφος Romano Guardini παρατηροῦσε, ὅτι τὸ πιὸ μεγάλο πρόβλημα τῆς ἀνθρωπότητας γιὰ τὸ δεύτερο ἡμισιο τοῦ 20οῦ αἰῶνα εἶναι: Θὰ εἴμαστε κατάλληλοι νὰ ἀναπτύξουμε μιὰ τέτοια ἠθικὴ ἱκανότητα, γιὰ νὰ τιθασεύσουμε τὴ δύναμη πὸν δημιουργήσαμε;

Τὸ ἴδιο πρόβλημα ἐπέσῃμαινε καὶ ὁ Ἄϊνσταϊν στὴν ἀρχὴ τῆς ἀτομικῆς βόμβας: «Ἡ διάσπαση τοῦ ἀτόμου ἄλλαξε τὸ κάθε τι ἐκτὸς ἀπὸ τὸν τρόπο τῆς σκέψεως μας καὶ γι' αὐτὸ βαδίζουμε σὲ μιὰ καταστροφὴ χωρὶς προηγούμενο».

Αὐτὴ ἦταν καὶ ἡ ἀγωνία τοῦ διάσημου φυσικοῦ Oppenheimer, πὸν ἔφθασε στὸ σημεῖο νὰ διερωτᾶται, ἂν εἶχε τὸ δικαίωμα, ὡς ἄνθρωπος καὶ ἐπιστήμονας, νὰ συντελέσει στὴν πρόοδο τῆς ἐπιστήμης καὶ μάλιστα στὴ διάσπαση τοῦ ἀτόμου. Καὶ αὐτὸ γιὰτὶ γνώριζε καλά, ὅτι μιὰ τέτοια ἀνακάλυψη, στὰ χέρια ἀνεύθυνων καὶ ἀνεργμάτων πνευματικῶν ἀνθρώπων, θὰ γινόταν ὄργανο καὶ μέσο ὁμαδικῆς καταστροφῆς, τέτοιας πὸν δὲν γνώρισε ποτὲ ὁ κόσμος.

Μπήκαμε, δηλαδὴ, σὲ μιὰ νέα κοσμογονικὴ ἐποχὴ χωρὶς σύνεση, χωρὶς περίσκεψη, χωρὶς τὴν ἀνάλογη ἠθικὴ ὑποδομὴ καὶ πνευματικὴ προετοιμασία. Ξιπαστήκαμε ἀπὸ τὰ ἐπιτεύγματά μας, μεθύσαμε ἀπὸ τὶς ἐπιστημονικὲς κατακτήσεις καὶ ἡ ἀλαζονεία μας δὲν μᾶς ἄφηνε νὰ δοῦμε ψύχραιμα τὸ μέλλον. Καὶ ἦλθαν οἱ συμφορὲς νὰ κρούσουν τὸν κῶδωνα τοῦ κινδύνου καὶ νὰ ἀφυπνίσουν τὴν παραπαίουσα ἀνθρωπότητα ἀπὸ τὴν ὑπερφίαλη αὐτοϊκανοποίηση καὶ ἀλαζονεία τῆς. Νὰ τῆς ὑπενθυμίσουν, πὸς οἱ δυνάμεις τῆς εἶναι συγχρόνως καὶ ἡ ἀδυναμία τῆς. Ἀντὶ νὰ ἐπαίρεται γι' αὐτές, πρέπει νὰ γρηγορεῖ καὶ νὰ σωφρονεῖ. Νὰ μὴ λησμονεῖ πὸς ὁ Θεὸς ἔδωσε τὴν ἐπιστήμη γιὰ νὰ δοξάζεται τὸ ὄνομά Του καὶ νὰ ὑπηρετεῖται ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ αὐτήν. Ἡ θεοποίησή τῆς χτυπάει τὸν ἀσεβῆ βέβηλο.

***

Ἔτσι εἶναι. Ὅσο πιὸ μεγάλα εἶναι τὰ ἐπιστημονικὰ ἐπιτεύγματα, τόσο καὶ πιὸ γερὴ πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἡ πνευματικὴ ὑποδομὴ. Χωρὶς ἠθικὲς καὶ πνευματικὲς προϋποθέσεις δὲν ὑπάρχει οὔτε τεχνικὸς πολιτισμὸς. Ὑπάρχει τρόμος καὶ ἀπειλή. Χωρὶς τὸν θεῖο φωτισμὸ καὶ τὴν εἰλικρινὴ ἀγάπη καὶ οἱ πιὸ καταπληκτικὲς τεχνολογικὲς κατακτήσεις δὲν ὑπηρετοῦν, τυραννοῦν τὸν ἄνθρωπο. Δὲν μπαίνουν στὴν ὑπηρεσία του, ἀλλὰ στὴν καταδυνάστευσή του. Τὸν ἀναγκάζουν νὰ ζεῖ κάτω ἀπὸ τὸ φάσμα τοῦ ἄγχους καὶ τῆς καταστροφῆς. Γιὰ νὰ ὑπενθυμίζουν, πὸς χωρὶς ἀρετὴ δὲν ὑπάρχει οὔτε τεχνικὴ. Ὑπάρχει μόνο ἀπειλή.

«Ἐπηρεώτησεν εἰς ἐξ αὐτῶν, νομικός, πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων. Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Ὁ

δὲ Ἰησοῦς ἔφη αὐτῷ· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. Αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολὴ. Δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτὸν. Ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων ἐπηρεώ-

ΚΥΡΙΑΚΗ 4 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΕ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. κβ' 35-46
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β' Κορ. δ' 6-15

τησεν αὐτούς ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; Τίνος υἱὸς ἐστὶ; Λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαυὶδ. Λέγει αὐτοῖς· πῶς

οὖν Δαυὶδ ἐν Πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ λέγων, εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; Εἰ οὖν Δαυὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον, πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶ; Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι».

ΑΓΑΠΟΥΜΕ ΤΟΝ ΘΕΟ ΚΑΙ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΝΟΜΑΣΤΕ ΣΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ;

«Αγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου».

Ἕνας νομικός, ἀναφέρει τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο, γιὰ νὰ πειράξει τὸν Χριστό, τὸν ρώτησε: «**Διδάσκαλε ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;**» Καὶ ὁ Κύριος μὲ ὅλη τὴν ἀπλότητα τοῦ ἀνέφερε τὸ ἱερὸ κείμενο τοῦ Δευτερονομίου τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης (στ' 5). Ἡ πρώτη ἐντολὴ ἢ πρὸς μεγάλη γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, πάνω στὴν ὁποία στηρίζονται ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη, ὅλοι οἱ νόμοι καὶ ὅλες οἱ διδασκαλίαι τῶν Προφητῶν εἶναι ὁ νόμος τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸ καὶ τὸν πλησίον. Αὕτὴ ἡ ἐντολὴ εἶναι βασικὴ. Ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ζητάει οὔτε χρήματα οὔτε γνώσεις καὶ συγγράμματα θεολογικὰ νὰ γράψουμε. Μᾶς ζητάει τὴν ἀγάπην μας. Ἀπευθύνεται στὸν καθένα μας, μὲ αὐτὰ τὰ θεϊκὰ Του λόγια: «**Αγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου.**»

A. «Αγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου»

Σύμφωνα μὲ αὐτὴ τὴν ἐντολὴ ὀφείλουμε νὰ ἀγαποῦμε τὸν Θεὸ μὲ ὅλη τὴν καρδιά μας. Ἀλλὰ τί σημαίνει νὰ ἀγαπήσω τὸν Θεὸ μὲ ὅλη μου τὴν καρδιά; Ὅταν ἡ ἐντολὴ μᾶς προστάζει, νὰ ἀγαποῦμε τὸν Θεὸ μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά ἐννοεῖ: «*Μὲ ὅλη τὴν ἐσωτερικὴ δύναμιν τῆς ψυχῆς μας, στὴν ὁποία ἔχει τὴν ἔδραν τοῦ συναίσθημα καὶ μὲ τὴν ὁποία κυρίως ἀγαπᾶμε*» ὅπως γράφει ὁ π. Εὐσέβιος Ματθόπουλος στὸ βιβλίο ὁ Προορισμὸς τοῦ ἀνθρώπου (ἔκδοσις 19 σελ. 118). Ἡ ἀνθρώπινη καρδιά εἶναι ἓνα ἀδιαπέραστο μυστήριον, θάλασσα φουρτουνιασμένη πολλὰς φορὰς, ἀνεξερεύνητος ὠκεανός. Ἄς ἀποφαίνεται ἡ ἀνατομία, ὅτι εἶναι τὸ κέντρο τοῦ κυκλοφορικοῦ συστήματος. Ἄς καθορίζει ἡ παθολογία τὶς πολυποικίλες παθήσεις τῆς. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν καρδιά τῆς ἀνατομίας καὶ παθολογίας ὑπάρχει καὶ ἡ καρδιά τῆς ἀγάπης. Ἡ καρδιά ποὺ αἰσθάνεται τὴ λύπην καὶ τὴν χαρὰ. Ἡ καρδιά ποὺ ἔχει κακὰς ἢ καλὰς καὶ ἄγιαι ἐπιθυμίας.

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς μὲ τὰ λόγια του, «**ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου**», ἀπαιτεῖ τὴν ἀγάπην νὰ μὴ εἶναι μοιρασμένη. Θέλει, δηλαδή, ὁ Θεὸς νὰ μὴ συμμετέχει ἡ ψυχὴ σὲ ἁμαρτωλὰς ἐπιθυμίας. Θέλει νὰ βασιλεύει στὸ πνεῦμα μας, στὴν ψυχὴ μας, μόνον Αὐτός. Θέλει Αὐτὸς μόνον νὰ ἔχει ἐξουσία, νὰ εἶναι Κύριος, ὅπως

ἑρμηνεύει ὁ π. Εὐσέβιος στὸν Προορισμὸ (σελ. 119). Ὁ Κύριός μας θέλει νὰ τὸν ἀγαπήσουμε μὲ ὅλη τὴν καρδιά μας, μὲ ὅλες τὶς ψυχικὰς, πνευματικὰς καὶ διανοητικὰς δυνάμεις τῆς ὑπάρξεώς μας. «**Δός μοι υἱὲ σὴν καρδίαν**». Παιδί μου τόσο πολὺ σὲ ἀγαπῶ -λέει στὸν καθένα μας- ὥστε ζητῶ ὅλη σου τὴν καρδιά, ὅλη σου τὴν ἀγάπην. Θέλω καὶ σὺ νὰ μὲ ἀγαπᾶς μὲ ὅλη τὴ δύναμιν τῆς καρδιάς σου, χωρὶς νὰ μοιράζεις τὴν ἀγάπην σου ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

B. Ἄραγε ἐμεῖς ἀγαποῦμε τὸν Θεὸ μὲ ὅλη μας τὴν καρδιά;

Πῶς ἀλήθεια θὰ γνωρίζουμε ὅτι ἡ καρδιά μας ἀνήκει στὸν Θεό;

Πῶς θὰ ἀνταποκριθοῦμε στὴ μεγάλη Του ἀγάπην; Ὅταν ἓνας ἀσθενὴς ζητάει ἀπὸ τὸν καρδιολόγο νὰ τὸν ἐξετάσει, ὁ γιατρὸς τοῦ κάνει καρδιογράφημα. Ἐμεῖς πῶς θὰ κάνουμε ἓνα πνευματικὸ καρδιογράφημα; Ἄν κάνουμε μιὰ αὐστηρὴ αὐτοκριτικὴ θέτοντας μερικὰ ἐρωτήματα στὸν ἑαυτὸ μας, βάσει τοῦ νόμου τῆς θεϊκῆς ἀγάπης.

-Ἀγαπῶ τὸν Θεὸ πάνω ἀπὸ ὅλα τὰ πρόσωπα καὶ τὰ πράγματα τοῦ κόσμου;

-Εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ λυπήσω καὶ τὰ πρὸς ἀγαπημένα μου πρόσωπα, παρὰ νὰ λυπήσω τὸν Κύριό μου;

-Στὶς σκέψεις μου, στὶς πεποιθήσεις μου, στὰ συναισθήματα καὶ τὴν ἐκτίμησή μου, ἔχει τὴν πρώτη θέσιν ὁ Θεός;

-Δίνω κάθε μέρα τὴν πρώτη μου ἀγάπην στὸν Θεὸ καὶ εἶναι ὁ Θεὸς ὁ Κύριος καὶ ἀφέντης τῆς ψυχῆς μου;

Κάνω θυσίαι γιὰ τὸν Θεὸ καὶ δείχνω ἔμπρακτα τὴν ἀγάπην μου στὰ ἀδελφία μου, στοὺς πλησίον μου ποὺ εἶναι παιδιὰ τοῦ οὐράνιου Πατέρα μας ἢ ἀρκοῦμαι μόνον σὲ σκέψεις, συναισθήματα καὶ λόγια πολλὰ καὶ συζητήσεις γι' Αὐτόν;

Ἄν εὐλικρινὰ μπορῶ νὰ ἀπαντήσω ΝΑΙ, τότε ἡ λειτουργία τῆς πνευματικῆς μου καρδιάς εἶναι κανονικὴ καὶ σωστή.

Ἄς ἀνταποκριθοῦμε λοιπὸν στὴ μεγάλη ἀγάπην τοῦ Θεοῦ μὲ θερμὴ ἀγάπην στὸν συνάνθρωπό μας, μὲ προσευχὴ, μὲ μελέτη τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μὲ ἔμπρακτὴ ἀγάπην, μὲ τὴν θεία Λατρεία καὶ τὴν θεία Κοινωνία, προσφέροντας κάθε στιγμὴ τὸ θρόνον τῆς καρδιάς μας στὸν Κύριό μας.

«Ὡσπερ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ ὧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, ὧ δὲ δύο, ὧ δὲ ἓν, ἐκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. Πορευθεὶς δὲ ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. Ὡσαύτως καὶ ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. Ὁ δὲ τὸ ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὠρυξεν ἐν τῇ γῆ καὶ ἀπέκρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. Καὶ προσελθὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν ἄλλα πέντε τάλαντα λέγων· κύριε, πέντε τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε· κύριε, δύο τάλαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα

ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΣΤ' ΜΑΤΘΑΙΟΥ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Β' Κορ. στ' 1-10
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ματθ. κε' 14-30

ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἐφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ! ἐπὶ ὀλίγα ἤς πιστός, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω·

εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ ἓν τάλαντον εἰληφώς εἶπε· κύριε, ἔγνων σε ὅτι σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῆ· ἴδε ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρέ! ἤθεις ὅτι θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ διεσκόρπισα! Ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. Ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ τάλαντον καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα. Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευθήσεται, ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ. Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον ἐκβάλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων».

ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΤΑΛΑΝΤΑ ΚΑΙ Η ΕΥΘΥΝΗ ΜΑΣ

«Ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκείνων συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον».

Στὴν παραβολὴ τῶν τάλαντων ὁ ἄρχοντας κατεδίκασε τὸν τρίτο δοῦλο, χαρακτηρίζοντάς τον πονηρὸ καὶ ὀκνηρὸ. Γιατί ἄραγε τοῦ φέρθηκε τόσο αὐστηρά; Διότι ἐνῶ οἱ δύο πρῶτοι διπλασίασαν μὲ τὴν ἐργασία τους τὰ τάλαντα ποῦ ἔλαβαν αὐτὸς ἀντίθετα δὲν θέλησε οὔτε νὰ ἐργασθεῖ, οὔτε νὰ κουρασθεῖ. Ἐθαψε τὸ τάλαντό του στὴ γῆ νομίζοντας ὅτι ἔτσι θὰ ἀποφευγε τὶς εὐθύνες του καὶ τὴν λογοδοσία. Καὶ ἐνῶ φάνηκε τεμπέλης, ἀσυνειδίχτος στὶς ὑποχρεώσεις του, τώρα ὡς κρινόμενος κατηγορεῖ ἄδικα τὸν κύριό του ὅτι θερίζει ἐκεῖ ποῦ δὲν σπέρνει. Προσπαθεῖ μὲ προφάσεις ἀσύστατες νὰ δικαιολογήσει τὴν ἀπροθυμία του. Τὸ τάλαντό του τὸ ἄφησε ἀνεκμετάλλευτο. Οὔτε κὰν σκέφθηκε νὰ τὸ καταθέσει σὲ τράπεζα γιὰ νὰ πάρει κάποιον τόκο. Πολὺ δίκαιη λοιπὸν εἶναι ἡ ὀργὴ τοῦ κυρίου του, ποῦ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν δίκαιο Θεό. Ἀλλὰ ἄς ἐξετάσουμε τί θὰ τὸν βοηθοῦσε νὰ υπερνικήσει τὴν πνευματικὴ τεμπελιά του καὶ νὰ μὴ καταδικασθεῖ γιὰ ἔνοχον συμπεριφορά.

Α. ΤΙ ΣΥΜΒΟΛΙΖΟΥΝ ΤΑ ΤΑΛΑΝΤΑ

Τὴν ἐποχὴ τοῦ Χριστοῦ ὁ κόσμος συνήθιζε νὰ χαρακτηρίζε ἓνα ὀρισμένο μεγάλο ποσὸ χρημάτων μὲ τὴν λέξη τάλαντο. Ἄς ποῦμε γιὰ σήμερα τόσα ἑκατομμύρια εὐρώ. Κάτω ἀπὸ τὴν ὑλικὴ αὐτὴ εἰκόνα ὁ Κύριος, κρύβει τὰ διάφορα χαρίσματα ποῦ ἔχει δώσει στὸν καθένα μας «ἐπὶ ἀποδώσει λογαριασμοῦ». Δῶρα ὑλικά ὅπως ἡ υγεία, οἱ αἰσθήσεις, ὁ νοῦς, ἡ σκέψη, τὸ συναίσθημα, ἡ κρίση, οἱ τροφές, τὰ ἐνδύματα, ἡ στέγη, καὶ γενικὰ τὰ ἐγκόσμια προσόντα καὶ χαρίσματα. Δῶρα πνευματικά καὶ εὐεργεσίες ποῦ θὰ μᾶς συνοδεύουν καὶ στὴν αἰωνιότητα. Τὸν πλοῦτο δηλαδὴ τῶν δωρεῶν ποῦ ὁ Κύριος μᾶς ἐμπιστεύεται τὴν διαχείρισή τους στὴν παρούσα ζωὴ, μὲ σκοπὸ νὰ μᾶς χρησιμεύουν ὡς ἐργαλεῖα γιὰ τὴν προετοιμασίαν τῆς αἰώνιας ζωῆς μας.

Β. ΘΑ ΛΟΓΟΔΟΤΗΣΟΥΜΕ

Γιὰ ὅλα ὅμως αὐτὰ τὰ δῶρα θὰ ἔλθει στιγμὴ ποῦ θὰ δώσουμε λόγο πῶς τὰ χρησιμοποίησαμε. Εἶναι δικαιολογημένο κάτι τέτοιο, γιατί ἂν τὰ χειρισθεῖ σὰν ἐργαλεῖα, μπορεῖ μὲ τὴν κατάλληλη χρῆσιν τους νὰ κερδίσει τὴν οὐράνια βασιλεία ἢ νὰ τὴν χάσει. Νὰ ὑποστῆ ζημιὰ ἀνεπανόρθωτη. Κι' αὐτὸ θὰ γίνεῖ ἂν τὰ χρησιμοποίησει μόνον γιὰ τὸν ἑαυτό του ἢ τὸ χειρότερο τὰ θάψει, τὰ ἀχρηστεύσει, νομίζοντας ὅτι ἔχει γι' αὐτὸ δικαίωμα ὡς νὰ ἦταν δική του περιουσία. Τότε, ὅπωςδήποτε καὶ ἀπρόβλεπτα θὰ ἀντιμετωπίσει Κριτὴ δίκαιο, θὰ ὑποβληθεῖ σὲ κρίση καὶ ἀλίμονο ἂν βρεθεῖ ἔνοχος στὴ διαχείριση τοῦ θεϊκοῦ πλοῦτου!

Γ. ΓΡΗΓΟΡΗΣΕ

Μὲ τὴν παραβολὴ ὁ Κύριος διασαλπίζει τὴν ἐργήγορση, τὸν ζύπνιο λογισμό, ποῦ πρέπει νὰ ἔχουμε. Τὴν ἐντονη δραστηριοποίησή μας στὸ νὰ πολλαπλασιάσουμε, νὰ χειρισθοῦμε θεάρεστα τὶς εὐεργεσίες καὶ τὰ ἐργαλεῖα - δῶρα, τὰ τάλαντα ποῦ μᾶς δίνει γιὰ νὰ μᾶς βοηθήσει στὴν προετοιμασίαν τῆς αἰώνιας ζωῆς μας.

Γι' αὐτὴ τὴν ἀξιοποίηση θὰ μᾶς βοηθήσει κατ' ἀρχὴν τὸ λογικὸ μας. Ἄν ἀρχίσουμε νὰ σκεπτόμαστε, νὰ ρωτᾶμε τὸν ἑαυτό μας, νὰ κουβεντιάζουμε μέσα μας τὸ ἐρώτημα: ποια εἶναι αὐτὰ τὰ θεϊκὰ δῶρα, τὰ τάλαντα; Γιὰ ποῖο σκοπὸ μᾶς ἔχουν δοθεῖ; Τί ζητάει ἀπὸ μᾶς καθημερινὰ ὁ δωροδοτὴς Θεός; Ποιὸ εἶναι τὸ θέλημά Του; Τί ἀπαιτεῖ ὡς καθῆκον μας καθημερινό; Καὶ συγχρόνως ἡ ψυχὴ νὰ ἱκετεύει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα νὰ δίνει χάριν καὶ ἐνίσχυση νὰ ἐφαρμόζουμε τὸ χρέος τῆς στιγμῆς. Χωρὶς ἀναβολή, μὲ σύντομη ἐνέργεια γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῆς πολυτιμῆς θεϊκῆς περιουσίας. Ἔτσι στὴ λογοδοσία θὰ ἀκούσουμε τὸν δίκαιο ἔπαινον ποῦ ἄκουσαν οἱ ἐργατικοὶ καὶ μοχθήσαντες πρῶτοι δοῦλοι τῆς σημερινῆς παραβολῆς.

ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

«Μισανθρωπική θρησκεία»!

«Στὸ γεμάτο πάθος κατηγορητήριο τῶν «Ἑλλήνων Ἐθνικῶν», ποὺ θέλουν νὰ ἀναστηλώσουν τὴν ἀρχαία εἰδωλολατρία καὶ τὸ δωδεκάθεο τοῦ Ὀλύμπου, χαρακτηρίζουν τὸν Χριστιανισμό ὡς “μισανθρωπική θρησκεία”, περιφρονητικὴ τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἄνθρωπος μετὰ τὸν Χριστιανισμό ὁδεύει στὸν δρόμο “τῆς πιθηκοποιήσεως καὶ ἀποβλακώσεως”».

Πρέπει νὰ ὑπάρχει πολὺς φανατισμὸς καὶ μεγάλη ἄγνοια, γιὰ νὰ διατυπώνει κανεὶς ἓνα τέτοιο ἰσχυρισμό. Τὰ γεγονότα τὸν διαψεύδουν. Μιὰ σύντομη ματιὰ στὴ δημόσια ζωὴ τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ εἶναι ἀποκαλυπτική. Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς μας ἀπὸ Θεὸς γίνεται ἄνθρωπος. Ἄνθρωπος κατὰ πάντα ὅμοιος μετὰ μᾶς χωρὶς ἁμαρτία. Ζεῖ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, ἀγαπᾷ τοὺς ἀνθρώπους, διαρκῶς τοὺς εὐεργετῆ καὶ στὸ τέλος θυσιάζεται ὄχι μονάχα γιὰ τοὺς καλοὺς, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς καὶ πιὸ πολὺ γι' αὐτοὺς. **Ἔηλεν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς**» (Λουκ. ιθ' 10). Ὁ κάθε ἄνθρωπος εἶναι τὸ ἀντικείμενο τοῦ ἐνδιαφέροντός Του, τῆς πιὸ μεγάλης ἀγάπης Του.

Ὁλόκληρη ἡ ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Κυρίου γεμάτη ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ στὴν ὑπηρεσία τοῦ ἀνθρώπου. Κανένα δὲν ἀποφεύγει. Πρόθυμα δέχεται νὰ ἱκανοποιήσει τὸ αἴτημα τοῦ ἑκατοντάρχου τῆς Καπερναοῦμ γιὰ τὴ θεραπεία τοῦ ὑπηρέτη του. Στὴ Ναῖν θὰ σταματήσει, γιὰ νὰ δώσει τὴ χαρὰ στὴ μάνα ποὺ θρηνοῦσε τὸ θάνατο τοῦ παιδιοῦ της. Τὸ ἴδιο θὰ κάνει καὶ γιὰ τὸ μονάκριβο κορίτσι τοῦ Ἰαεῖρου. **«Ἀνθρωπον»** ζητᾷ καὶ ὁ παράλυτος ἐκεῖ στὴν προβατικὴ κολυμβήθρα τῶν Ἱεροσολύμων καὶ ἄνθρωπο δὲν βρίσκει τριάντα ὀκτὼ ὀλόκληρα χρόνια. Καὶ θὰ βρεῖ τὸν ἄνθρωπό του στὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ποὺ γιὰ χάρη του ἔγινε ἄνθρωπος.

Πόσο ζωηρὸ τὸ ἐνδιαφέρον Του γιὰ τοὺς ἀνθρώπους! Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ἐνσαρκωμένος στὴ φαρισαϊκὴ ὑποκρισία θὰ πολεμήσει τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο. Καὶ ὁ Ἰησοῦς θὰ πολεμήσει τὸν Φαρισαϊσμό, ἀκριβῶς γιατί εἶναι ἀπάνθρωπος. Ὁ Φαρισαϊσμός εἶναι κολλημένος στὸ γράμμα τοῦ νόμου ποὺ θανατώνει τὸν ἄνθρωπο. Ὁ Χριστὸς καθιερώνει τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης ποὺ τὸν ζωοποιεῖ. Ὁ Φαρισαῖος θέλει τὸν ἄνθρωπο γιὰ τὸ Σάββατο. Ὁ Χριστὸς θέλει τὸ Σάββατο γιὰ τὸν ἄνθρωπο: **«Τὸ Σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ Σάββατον»** (Μάρκ. β' 27).

Ὁ Χριστὸς ἦλθε γιὰ νὰ λυτρώσει τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὰ δεσμὰ καὶ τὸ βᾶρος τῆς ἁμαρτίας. **«Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, καγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς»** (Ματθ. ια' 28), θὰ διακηρύξει ὁ ἐνανθρωπήσας Θεός. Κοντὰ μου θὰ προσθέσει **«εὐρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς ψυχαῖς**

ὑμῶν· ὁ γὰρ ζυγὸς μου χρυστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἔλαφρόν ἐστιν» (29-30). Οἱ Φαρισαῖοι **«δυσμενοῦσι φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα καὶ ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτὰ»** (Ματθ. κγ' 4).

Ἡ ἀγάπη τοῦ Ἰησοῦ γιὰ τὸν ἄνθρωπο τὸν ἁμαρτωλὸ πόσο θὰ τοῦ κοστίσει! Ὁργανωμένη ἡ φαρισαϊκὴ ἀντίδραση θὰ τὸν συνοδεύει σὲ κάθε Του βῆμα, ὅπως τὸν συνοδεύει καὶ μέχρι σήμερα ἀπὸ τοὺς σύγχρονους συκοφάντες καὶ πολεμίους τῆς πίστεως. Συντονισμένα τὰ πυρὰ τῆς συκοφαντίας ποὺ δὲν ἀνέχεται τὴν ἀγάπη καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Χριστοῦ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους. Ἡ εἰρωνεία καὶ ἡ περιφρόνηση στὸ κορύφωμά τους γιὰ τὸν ἀναμάρτητο Κύριο: **«Ἴδου ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης, τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν»** (Ματθ. ια' 19), θὰ προφέρει ἡ ἀκονισμένη γλῶσσα τοῦ πικρόχολου φαρισαϊσμοῦ. Γιατί ὅλο αὐτὸ τὸ ἄσπονδο μίσος ἐναντίον τοῦ ἀναμάρτητου Κυρίου; Τὸ εἶπαμε. Ὁ Φαρισαῖος εἶναι σκληρὸς καὶ ἐγωπαθής. Ὁ Χριστὸς εἶναι **«πρῶτος καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ»** (Ματθ. ια' 29). Ὁ Φαρισαῖος εἶναι ἀπάνθρωπος. Ὁ Χριστὸς φιλόανθρωπος. Ὁ Φαρισαῖος ἐνσαρκώνει τὸ μίσος. Ὁ Ἰησοῦς τὴν ἀγάπη. Νὰ ἡ αἰτία. Τίποτε ἄλλο.

Ἡ ἀγάπη ὅμως **«πάντα στέγει»** (Α' Κορινθ. ιγ' 7). Δὲν λυγίζει στὶς ἀντιδράσεις. Δὲν ὀπισθοχωρεῖ μπροστὰ στὰ ἐμπόδια. Μιὰ τέτοια πορεία ἀγάπης μετ' ἐμποδίων γιὰ τὸν ἄνθρωπο ἦταν ἡ ἐπίγεια ζωὴ τοῦ Χριστοῦ. Τὸ ὅτι **«πάντες διεγόγγυζον»** γιατί **«παρὰ ἁμαρτωλῷ ἀνδρὶ εἰσῆλθε καταλύσαι»** (Λουκᾶ ιθ' 7) δὲν ἐμπόδισε τὸν Κύριο νὰ ἐπισκεφθεῖ τὸν Ζακχαῖο καὶ νὰ φέρει τὴ σωτηρία στὸ σπίτι του. Καὶ ὕστερα θὰ συγχωρήσει τὴν ἁμαρτωλὴ γυναῖκα, ἐκεῖ στὴν οἰκία τοῦ Σίμωνα τοῦ Φαρισαίου καὶ θὰ πλέξει τὸ ἐγκώμιο τῆς μετανοίας της, ἔστω καὶ ἂν ὁ συγκεντρωμένος φαρισαϊσμός σκανδαλίζεται καὶ κατηγορεῖ. Οὔτε θὰ δυσκολευθεῖ νὰ κάνει ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ βαθεῖς θεολογικοὺς διαλόγους μετὰ μιὰ παραστρατημένη γυναῖκα, τὴ Σαμαρείτιδα καὶ νὰ τὴν ὀδηγήσει στὴ σωτηρία, ἔστω καὶ ἂν οἱ ἀκατάρτιστοι ἀκόμα μαθητὲς Του ἀποροῦν καὶ διερωτῶνται **«τί ζητεῖ ἢ τί λαλεῖ μετ' αὐτῆς;»** (Ἰωάν. δ' 27).

Ἡ ἀγάπη τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Κυρίου γιὰ τὸν ἄνθρωπο, γιὰ τὸν ὁποῖο καὶ κατέβηκε στὴ γῆ, αὐτὴ ρύθμιζε καὶ ὅλες τὶς ἄλλες ἐνέργειές Του. Σκοπὸς Του ἦταν νὰ χαρίσει στοὺς ἀνθρώπους τὸ δῶρο τῆς θεϊκῆς υἰοθεσίας. Νὰ τοὺς ἐπαναφέρει **«εἰς τὴν ἐλευθερίαν τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ Θεοῦ»** (Ρωμ. ν' 21). Ταπεινώθηκε ὁ ἴδιος, γιὰ νὰ ὑψώσει τὸν ἄνθρωπο. Ὑπάρχει πιὸ ὑψηλὴ τιμὴ, πιὸ μεγάλη ἀγάπη; «Μισανθρωπική θρησκεία», λοιπόν, ὁ Χριστιανισμός, περιφρονητικὴ τοῦ ἀνθρώπου;

Παραισθησιογόνα ναρκωτικά

Τὰ στοιχεῖα εἶναι περισσότερο ἀπὸ ἀνψυχητικά. Ἡ εἰδωσογραφία κρούει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου: «Σήμερα, τὰ προβλήματα πὸν συνδέονται μὲ τὰ ναρκωτικά ἔχουν ἀντίκτυπο σχεδὸν παντοῦ. Σὲ ἐπίπεδο χώρας, παρουσιάζονται ὅλο καὶ περισσότερα καὶ πιδ σύνθετα προβλήματα πολιτικῆς, ὅπως ἡ ἔλλειψη στέγης, ἡ διαχείριση ψυχιατρικῶν διαταραχῶν καὶ ἡ ἐγκληματικότητα τῶν νέων. Παρατηροῦμε ἐπίσης ὑψηλότερα ἐπίπεδα βίας καὶ διαφθορᾶς πὸν ὀφείλονται στὴν ἀγορὰ ναρκωτικῶν σὲ ὀρισμένες χώρες. Σὲ διεθνὲς ἐπίπεδο, τὰ προβλήματα τῶν ναρκωτικῶν ἀυξάνονται σὲ πολλές χώρες χαμηλοῦ καὶ μεσαίου εἰσοδήματος, ὑπονομεύοντας τὴ διακυβέρνηση καὶ τὴν ἀνάπτυξη καὶ ἐπιτείνοντας τὶς ἤδη σημαντικὲς προκλήσεις πὸν ἀντιμετωπίζουν πολλές χώρες στοὺς τομεῖς τῆς δημόσιας ὑγείας καὶ τῆς ἀσφάλειας.

»Ολοένα καὶ περισσότερο παρατηροῦμε ὅτι σχεδὸν ὀτιδήποτε μὲ ψυχοδραστικὲς ιδιότητες μπορεῖ νὰ ἐμφανιστεῖ στὴν ἀγορὰ ναρκωτικῶν, συχνὰ μὲ ἀνακριβῆ σήμανση ἢ σὲ συνδυασμὸ μὲ ἄλλες οὐσίες, ἐμποδίζοντας τοὺς χρήστες νὰ γνωρίζουν τί χρησιμοποιοῦν, ἀυξάνοντας τοὺς κινδύνους γιὰ τὴν ὑγεία καὶ δημιουργώντας νέες προκλήσεις γιὰ τὸν τομέα ἐπιβολῆς τῆς νομοθεσίας καὶ γιὰ τὶς κανονιστικὲς ρυθμίσεις.» («Ευρωπαϊκὸ Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικῶν καὶ Τοξικομανίας» 2023). Τὸ τί σημαίνει αὐτὸ γιὰ τὴν οἰκογένεια, γιὰ τὴν κοινωνία, γιὰ τὴν Πατρίδα μας, ὅλοιο τὸ καταλαβαίνουμε. Ἡ διαφορά βρίσκεται στὴν ἀντιμετώπιση. Ἀλλὰ καὶ στὴ συνειδητοποίηση.

Ἀλήθεια, ἔχουμε συνειδητοποιήσει καὶ σὲ ποῖο βαθμὸ, ὅτι τὰ ναρκωτικά, ὁ λευκὸς καὶ ὁ πούλος αὐτὸς θάνατος πὸν θερίζει ἀνελέπτα τὸ πιδ εὐαίσθητο καὶ δυναμικὸ τμήμα τῆς Πατρίδας μας, ἔχουν μπεῖ γιὰ καλὰ στὴ ζωὴ μας; Καὶ ἔχουν μπεῖ γιὰ καλὰ, ἀφοῦ οἱ θάνατοι νέων, μὲ τὴ σύριγγα στὸ χέρι, ἔχουν καταστήσει καθημερινὸ φαινόμενο. Καὶ νὰ ἦταν μόνο οἱ σωματικοὶ θάνατοι! Πόσα τὰ ψυχοσωματικὰ ἐρείπια! Γι' αὐτὸ Συνέδρια καὶ Διασκέψεις καὶ ὑπεύθυνοι παράγοντες ἐπισημαίνουν τὸν κίνδυνο καὶ καλοῦν σὲ ἐργήγορη καὶ βαθύτερη μελέτη τοῦ καυτοῦ αὐτοῦ προβλήματος.

Καὶ χρειάζεται πράγματι βαθύτερη μελέτη, γιὰ τὴν δυστυχῶς οἱ πολλοὶ εἴτε γιατροὶ, εἴτε κοινωνιολόγοι, εἴτε ψυχολόγοι, ψυχίατροι κ.ἄ. μένουν συχνὰ στὴν ἐπιφάνεια. Δὲν βλέπουν ἢ δὲν θέλουν νὰ δοῦν τὰ πραγματικὰ αἷτια πὸν σπρώχνουν ἕνα νέο στὴ χρῆση τῶν ναρκωτικῶν. Περιορίζονται μόνο στὰ κοινωνικὰ αἷτια καὶ δὲν προχωροῦν στὰ πνευματικὰ καὶ ἠθικὰ. Ἔτσι τὸ κακὸ ὀργιάζει καὶ θὰ ὀργιάζει, ἂν δὲν τὸ θεραπεύσουμε στὴ ρίζα του. «Εἶναι ἀφέλεια νὰ νομίζουμε ὅτι ὁ πραγματικὸς ἀγωγὸς τῆς διακινήσεως καὶ τῆς χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν εἶναι ὁ ἔμπορος τοῦ θανάτου. Πραγματικὸς ἀγωγὸς εἶναι ἡ ψυχὴ πὸν νεκρώθηκε μπροστὰ στὸν τρόπο τοῦ πνευματικοῦ κενοῦ. Δὲν διακινεῖται κανένα ἐμπόρευμα θανάτου, ἂν δὲν ἐξασφαλισθεῖ

προηγουμένως τὸ “σωσίβιο” ἄλλοθι τοῦ ἐκμηδενισμοῦ τῆς ψυχῆς» (Τ. Λιγνάδης).

Καὶ τὸ μεγάλο ἐρώτημα πὸν ζητᾶ ἐπείγουσα καὶ τίμια ἀπάντηση, ὄχι στρουθοκαμηλική: Γιατί τόσοι νέοι καταφεύγουν σήμερα στὰ ποικίλα παραισθησιογόνα; Τὸ ἐρώτημα δὲν εἶναι τόσο ἀπλό. Εἶναι πολυσύνθετο. Ἐχει καὶ τὴ συνέχειά του: Γιατί τόσοι νέοι πάνω στὸ σφρίγος τους καὶ στὸν φυσικὸ δυναμισμό τους φοβοῦνται τὴν πραγματικότητα καὶ προτιμοῦν τὴν ὄνειροφαντασία; Τί εἶναι αὐτὸ πὸν τοὺς κάνει νὰ ἀψηφοῦν τὸ μεγάλο τίμημα, τίμημα ἰσοδύναμο μὲ τὴν ψυχοσωματικὴ τους κατάρρευση καὶ καταρράκωση;

“Ὅλα αὐτὰ τὰ γνωρίζουν. Ὅμως δὲν τὰ λογαριάζουν. Γιατί; Ἀπλούστατα γιὰ τὴν θέλουν νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν πραγματικότητα, τὴν ὁποία φοβοῦνται καὶ δὲν μποροῦν νὰ συμφιλιωθοῦν μαζί της. Θέλουν ἀκόμα νὰ φύγουν ἀπὸ τὸν τρομαγμένο ἑαυτὸ τους, ἀπὸ τὴν διαλυμένη οἰκογένεια, ἐγκαταλελειμμένη συχνὰ ἀπὸ πατέρα καὶ μητέρα. Νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν ἀπάνθρωπη κοινωνία, χωρὶς ψυχὴ, μόνο καταναλωτικὴ, χωρὶς ἔμπνευση, χωρὶς ἰδανικά. Καὶ τὴ φυγὴ αὐτὴ τὴν πληρώνουν τόσο ἀκριβὰ. Χωρὶς πνευματικὰ σπινθηρίσματα, χωρὶς ἠθικὲς ἀξίες, χωρὶς τὴ θαλπωρὴ τῆς οἰκογενειακῆς ἐστίας, χωρὶς τὴν πανίσχυρη θωράκιση πὸν προσφέρει ἡ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ, γίνονται οἱ ἐξαρτημένοι τῶν παραισθησιογόνων, τοῦ θανάτου καὶ τῆς δυστυχίας. Δὲν βρίσκουν νόημα ζωῆς στὸν σύγχρονο ξεστρατισμένο κόσμο καὶ ζητοῦν στὴν ψευδαίσθηση τῆς φυγῆς τὴ λύση. Ἡ φυγὴ γίνεται γι' αὐτοὺς καταφυγή.

Τὸ μαρτυροῦν τὰ γεγονότα. Χωρὶς μεταφυσικοὺς ὀρίζοντες, κάτω ἀπὸ τοὺς «ἄδειους οὐρανοὺς ἢ ἀνθρώπινη ὑπαρξη παραδέρνει μέσα σ' ἕνα κόσμο χωρὶς σωτηρία». Καὶ τότε δραπετεύει ἀπὸ τὴν πραγματικότητα καὶ καταλήγει σ' ἕνα κόσμο ψεύτικο καὶ φανταστικό, ὅπου τὰ πράγματα τοὺς φαίνονται μεγάλα, ὑπέροχα, ἀληθινὰ. Καὶ δὲν ἀντιλαμβάνονται ἢ δὲν θέλουν νὰ ἀντιληφθοῦν τὴν αὐταπάτη καὶ τὴν πλάνη. Δὲν συνειδητοποιοῦν, ὅτι αὐτὴ ἡ δραπετεύση εἶναι ἰσοδύναμη μὲ τὸ χάος καὶ τὴν ἐκμηδένιση.

Ποῖο φάρμακο μπορεῖ νὰ θεραπεύσει μιὰ τόσο βαριὰ ἀρρώστια; Ἄν ὁ ἄνθρωπος δὲν ἀλλάξει κατεύθυνση καὶ ἀπὸ τὴν φυγὴ δὲν προχωρήσει στὴν καταφυγὴ στὸν Θεὸ καὶ στὴν πατρικὴ Του ἀγάπη, τότε ἂς μὴ περιμένουμε λύση. Καὶ ἀκόμα, ἂν δὲν συνειδητοποιήσουμε τὴν σπουδαιότητα τῆς πνευματικῆς τροφοδοσίας γιὰ τὴν νέα γενιά, θὰ ματαιοπονοῦμε. Τὸ κενὸ τοῦ χαμένου παραδείσου δὲν καλύπτεται ἀπὸ τοὺς τεχνητοὺς παραδείσους πὸν εἶναι κόλαση ἀληθινή. Γεμίζει μόνο μὲ τὸ πλήρωμα, μὲ τὴν χαρὰ τῆς ἀληθινῆς ζωῆς πὸν προσφέρει ὁ αἰώνιος Νέος καὶ νεοποιός, ὁ Χριστός.

«Ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. Καὶ ἰδοὺ γυνὴ Χαναναία ἀπὸ τῶν ὀρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα· ἔλεήσόν με, Κύριε, υἱὲ Δαυΐδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται. Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. Καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες· ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὀπισθεν ἡμῶν. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἀπεστάλην εἰ μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλό-

ΚΥΡΙΑΚΗ 18 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΖ΄ ΜΑΤΘΑΙΟΥ (ΧΑΝΑΝΑΙΑΣ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. ιε΄ 21-28
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Κορ. στ΄ 16-ζ΄ 1

τα οἴκου Ἰσραὴλ. Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνησεν αὐτῷ λέγουσα· Κύριε, βοήθει μοι. Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν· οὐκ ἔστι

καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις. Ἡ δὲ εἶπε· ναί, Κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυρίων αὐτῶν. Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῇ· ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις. Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης».

Ἡ ζωντανὴ πίστις θαυματουργεῖ

«ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! Γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις».

Μὲ πόνο βαθὺ στὴν ψυχὴ ἡ Χαναναία πλησιάζει τὸν Κύριο. Ἔρχεται νὰ παρακαλέσει γιὰ τὸ κορίτσι τῆς ποῦ βασανίζεται. Ἀποθέτει στὰ πόδια τοῦ Χριστοῦ ὅλο τὸ μητρικὸ τῆς πόνο. Κι αὐτὸς ὁ πόνος κλείνεται σὲ μιὰ κραυγὴ: «**Ἐλέησόν με**». Εἶναι δραματικὴ ἢ συνάντησὴ τῆς μετὰ τὸν Χριστό. ἔχει τραγικότητα ὁ διάλογος. Εἶναι παράδοξη ἢ στάσις τοῦ Χριστοῦ πρὸς αὐτή. Ἀλλὰ καὶ ἡ στάσις τῆς Χαναναίας εἶναι ἀξιοπρόσεκτη. Στὰ τόσα παρακάλια τῆς ὁ Κύριος σιωπᾷ. Καὶ σχολιάζει ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος: «*παρακαλεῖ, δέεται, κλαίει τὴν συμφορὰ... διηγεῖται τὸ πάθος καὶ ὁ φιλόνητος οὐκ ἀποκρίνεται, ὁ λόγος σιωπᾷ.*» Τὴν δοκιμάζει γιὰ νὰ φανεῖ ἡ πίστις τῆς στὰ μάτια τῶν μαθητῶν καὶ ὅλων μας. Γι' αὐτὸ καὶ λέει στοὺς Μαθητὰς Του: «**δὲν ἔχω σταλεῖ παρὰ μόνον γιὰ τὰ χαμένα πρόβατα τοῦ Ἰσραηλιτικοῦ λαοῦ.. καὶ δὲν εἶναι καλὸ, νὰ πάρει κανεὶς τὸ ψωμὶ ἀπὸ τὰ παιδιὰ καὶ νὰ τὸ ρίξει στὰ σκυλάκια**». Καὶ τότε ἡ Χαναναία δὲν ἀπελπίζεται, δὲν θίγεται, ἀλλὰ με ταπεινώσῃ καὶ πίστις ζητᾷ τὰ ψίχουλα ποῦ πέφτουν ἀπὸ τὸ τραπέζι τῶν κυρίων. «*Μὲ εἶπες σκυλάκι, Κύριε, δώσε μου λοιπὸν ἓνα ψίχουλο*» (ἱερὸς Χρυσόστομος). Ἔτσι ἔδωσε ἡ Χαναναία ἓνα ὀλοζώντανο παράδειγμα ἀλύγιστης καὶ ζωντανῆς πίστεως σὲ ὅλους μας. Αὐτῆς τῆς πίστεως ποῦ ζητᾷ ὁ Χριστός.

Α. Ἡ ζωντανὴ πίστις

Ἀλλὰ τί σημαίνει νὰ εἶναι ζωντανὴ ἡ πίστις μας; Θὰ πεῖ πίστις, ποῦ δὲν ὑποχωρεῖ μπροστὰ στὶς δυσκολίες. Πίστις ποῦ δὲν λυγίζει μπροστὰ στὰ ἐμπόδια καὶ τὶς ἀντιξοότητες τῆς ζωῆς. Πίστις ποῦ ἔχει διαγράψῃ ἀπὸ τὸ λεξιλόγιό τῆς τὴ λέξη «ἀδύνατο». Ὁ ἀπόστολος Παῦλος διακηρύττει: «**Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ**». Ὅλα τὰ ξεπερνῶ καὶ ὅλα τὰ μπορῶ μετὰ τὴ δύναμιν ποῦ παίρνω ἀπὸ τὴν ἐπικοινωνία μου μετὰ τὸν Χριστό. Ἡ ζωντανὴ πίστις ἔχει τὴ δύναμιν νὰ μετακινεῖ καὶ βουνά. Νὰ κάνει τὰ ἀδύνατα δυνατὰ μετὰ τὴ χάριν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴν παντοδύναμιν βοήθειά Του. Γνωρίζει μόνον, ὅτι «**πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι**».

Β. Ἡ δοκιμασμένη πίστις θαυματουργεῖ

Στὸ παράδειγμα τῆς Χαναναίας βλέπουμε μιὰ πίστιν ποῦ δοκιμάζεται καὶ ποῦ πάνω στὴν δοκιμασία ἀντέχει. Ἀντέχει καὶ στὸ χρόνο καὶ στὶς πιέσεις. Ἡ πίστις τῆς δὲν εἶναι κατασκευάσμα τοῦ μυαλοῦ τῆς γιὰ νὰ μεταβληθεῖ μετὰ σκέψεις ὀλιγοπιστίας καὶ νὰ καταρρεύσει. Ὁ Κύριός μας γνωρίζοντας ὡς Παντογνώστης τὸ βάθος τῆς ψυχῆς τῆς, γνωρίζοντας τὴν σταθερότητα καὶ τὰ πνευματικὰ θεμέλια τῆς πίστεως αὐτῆς, θέλησε μετὰ τὴ σκόπιμη ἄρνησίν Του, νὰ δοκιμασθεῖ ἡ Χαναναία μάνα. Νὰ δοκιμασθεῖ ἡ πίστις τῆς γιὰ νὰ φανερωθεῖ ὁ θησαυρὸς τῆς καρδιᾶς τῆς καὶ τὸ μεγαλεῖο τῆς πνευματικότητάς τῆς. Νὰ ἀποκαλυφθεῖ ὁ ἀληθινὸς ἑαυτὸς τῆς, «**ἵνα τὸ δοκίμιον τῆς πίστεως αὐτῆς πολυτιμώτερον χρυσοῦ τοῦ ἀπολλυμένου, διὰ πυρὸς**

δὲ δοκιμαζομένου εὑρεθῆναι». Διπλαρὴ ἡ δοκιμασία αὐτῆ τῆς Χαναναίας νὰ κάνει δόκιμν καὶ λαμπρότερν τὴ πίστιν τῆς καὶ πιδ πολυτιμν ἀπὸ τὸ φθαρτὸ χρυσάφι, ποῦ μετὰ τὴ φωτιὰ καθαρίζεται ἀπὸ τὶς σκουριὲς καὶ λαμπικάρεται.

Ἄν ἦταν κανεὶς ἀπὸ μᾶς στὴ θέσιν τῆς Χαναναίας, θὰ ἄντεχε σ' αὐτὲς τὶς δοκιμασίες; Ἡ σταθερὴ ἐμπιστοσύνη στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὡς σωτήρα καὶ θαυματουργοῦ θὰ ἔμενε ἀλύγιστη καὶ ἀσάλευτη; Ἡ Χαναναία τί παράδειγμα μᾶς ἔφησε; Μὲ ἀνεκτικότητα καταπληκτικὴ καὶ ζωντανὴ πίστις ἀναμένει τὸ θαῦμα. Ἐπιμένει. Προσπίπτει συνεχῶς. Παρατρέχει τὶς λεπτομέρειες ἐπιζητῶντας μόνον καὶ μόνον τὴν θεραπεία τῆς κόρης τῆς. Αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπὸς τῆς καὶ αὐτὸν θέλει μετὰ κάθε τρόπο νὰ ἐπιτύχει. Καὶ μετὰ ὅποια δὴποτε ταπεινώσῃ. Καὶ τὸν ἐπιτυχάνει ἀφοῦ πρῶτα ὁ Κύριος τῆς ἀπονέμει ἔπαινο πάνω ἀπὸ ὅποιοιδήποτε ἄλλο μεγαλύτερο: «**ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις! γεννηθήτω σοι ὡς θέλεις**». Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Ἡ ζωντανὴ καὶ δοκιμασμένη πίστις ἄνοιξε τὸν δρόμον στὸ θαῦμα, στὸν θεϊκὸ θαυμασμὸ καὶ ἔπαινον.

«Ἄνθρωποι δύο ἀνέβησαν εἰς τὸ ἱερὸν προσεύξασθαι, ὁ εἷς Φαρισαῖος καὶ ὁ ἕτερος τελώνης. Ὁ

Φαρισαῖος σταθεὶς πρὸς ἑαυτὸν ταῦτα προσήχετο· ὁ Θεός, εὐχαριστῶ σοι ὅτι οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί, ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης· νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
ΙΣΤ΄ ΛΟΥΚΑ (ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ)
ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκ. ιη΄ 10-14
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Β΄ Τιμ. γ΄ 10-15

Καὶ ὁ τελώνης μακρόθεν ἑστὼς οὐκ ἤθελεν οὐδέ τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν

ἐπαῖραι, ἀλλ' ἔτυπεν εἰς τὸ στῆθος αὐτοῦ λέγων· ὁ Θεός, ἰλάσθητί μοι τῷ ἁμαρτωλῷ. Λέγω ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ ἐκεῖνος· ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.»

ΓΑΓΓΡΑΙΝΑ ΤΗΣ ΨΥΧΗΣ

«Οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων... ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης».

Μὲ ἱερὸ ἐνθουσιασμὸ ὁ Φαρισαῖος ὑμνεῖ τὸ εἶδωλό του, τὸν ἑαυτό του. Τὸν θαυμάζει, διακηρύττει τὴν ἀγιότητα καὶ τὴν ὑπεροχή του. Δὲν μοιάζει αὐτὸς μὲ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους, ποὺ εἶναι βουτηγμένοι ὡς τὸ λαίμω στὴν κλεψιά, τὴν τοκογλυφία, τὴν ἀνηθικότητα. Μέσα στὸ ὑπεροπτικὸ παραλήρημά του δὲν ξεχνάει νὰ χύσει καὶ τὸ φαρμάκι του. «**Ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης**» προσθέτει μὲ περιφρόνηση. Δὲν τὸν ἀφήνει στὸν πόνο του; Ἄ, ὄχι! Ὁ ὑπερήφανος, ὅταν πρόκειται νὰ τονίσει τὴν ὑπεροχή του, ὅλα τὰ χρησιμοποιεῖ. Λίγο νοιάζεται, ἂν πληγώνει τοὺς ἄλλους.

Πόσο ἀποκρουστικὸ κάνει τὸν ἄνθρωπο ἡ ὑπερηφάνεια! Δυστυχῶς ὅμως αὐτὸ τὸ πάθος εἶναι τόσο ριζωμένο στὴν ἀνθρώπινη καρδιά, ὥστε, παρὰ τὴν ἀποστροφή μας, πολὺ συχνὰ βαδίζουμε κι ἐμεῖς στὰ ἴχνη αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου μὲ τὴν

ΜΕΓΑΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΕΡΗΜΑΤΩΝ ΜΑΣ

Ἄς ἀναλογισθοῦμε πόσες φορές κι ἐμεῖς μεγαλοποιοῦμε τὰ προσόντα μας, τὴς ἰκανότητές μας, τὴς ἀρετές μας. Αἰσθανόμαστε βαθειὰ εὐχαρίστηση νὰ σκεπτόμαστε τὴς ἐπιτυχίες μας, νὰ τὴς μεγεθύνουμε μὲ τὴ φαντασία μας καὶ νὰ βυθίζομαστε ἀπολαυστικὰ στὴς ψεύτικες δάφνες μας. Ἐχομε χρήματα; Εἴμαστε μορφωμένοι; Ἐνα αἰσθημα ὑπεροχῆς μᾶς κυριεύει καὶ βλέπουμε τοὺς ἄλλους ἀφ' ὑψηλοῦ. Ἐχομε μιὰ φυσικὴ δραστηριότητα; Ἢ μεγάλη ἰδέα γιὰ τὸν ἑαυτό μας μᾶς φουσκώνει τὰ μυαλά. Νομίζουμε ὅτι γιὰ ὅλα εἴμαστε ἰκανοί.

Ἡ λαχτάρα νὰ ὑψώσουμε καὶ νὰ προβάλουμε τὸν ἑαυτό μας μολύνει ἀκόμη καὶ τὴς πιὸ καλὲς προσπάθειές μας. Πόσο συχνὰ κάνουμε τὸν καλὸ γιὰ ἐπίδειξη; Καὶ ἐδῶ ἀληθινὰ ἡ παραφροσύνη τῆς ὑπερηφάνειας φθάνει στὸ κατακόρυφο. Τὴν ὥρα ποὺ καμαρώνουμε γιὰ τὴν ἀρετὴ καὶ τὴ δῆθεν ἀγιότητά μας, τὴ στιγμὴ ποὺ πιστεύουμε ὅτι εἴμαστε δίκαιοι, περνᾶμε πλέον τὰ ὅρια μιᾶς ἀπλῆς διογκώσεως τῆς πραγματικότητας, καταντούμε σὲ μιὰ κατάσταση φαρισαϊκῆ, ἀξιοθρήνητη. Σὲ μιὰ κατάσταση τραγικῆς αὐταπάτης. Βλέπουμε τὴν πετρούλα τῶν ἀρετῶν μας πανῦψηλο βουνὸ καὶ τοὺς ἀσήμαντους κόκκους τῆς ἀρετῆς μας λαμπρὰ μαργαριτάρια.

Ὅμως ἐκεῖνος ποὺ θέλει νὰ ὑψώσει τὸν ἑαυτό του δὲν ἀρκεῖται νὰ θαυμάσει τὸ ἐγώ του ἰδιαιτέρως. Γιὰ νὰ κάνει πιὸ αἰσθητὴ τὴν ὑπεροχή του, χρησιμοποιεῖ καὶ ἄλλους τρόπους. Τὴς συγκρίσεις, τὴν

ποιεῖ μεγεθυντικὸ φακό. Μὲ μιὰ μόνο διαφορά. Ἐνῶ δηλαδὴ προηγουμένως παρατηροῦσε τὰ δικά του προσόντα μὲ μεγέθυνση τώρα μεγεθύνει μὲ τὸν φαρισαϊκὸ φακό του τὴς ἐλλείψεις τῶν ἄλλων. Μικρὲς ἀδυναμίες τὴς βλέπει σὰν φοβερὰ ἐλαττώματα. Κάνει «τὴν τρίχα τριχιά», ὅπως λέει ὁ λαός. Τὴς σκόνης τὴς βλέπει σὰν κατάμαυρα στίγματα. Καὶ δὲν περιορίζεται νὰ τὴς δεῖ ὁ ἑαυτὸς. Ἐπιζητεῖ νὰ βρεῖ τὴν περίσταση, γιὰ νὰ τὴς φέρι στὴ δημοσιότητα, νὰ τὴς χρωματίσει μὲ τὰ πιὸ σκοῦρα χρώματα, μὲ τὸ πινέλο τῆς πικρίας, γιὰ νὰ ἀφήσει ἔτσι νὰ ἐννοηθεῖ ἡ δική του ὑπεροχή. Μέσα στὴ διήγηση τῶν κατορθωμάτων του καὶ τὴν κρίση του γιὰ τοὺς ἄλλους ἀκούει κανεὶς σαφῆ τὸν ἀντίλαλο τῆς φωνῆς τοῦ Φαρισαίου: «**Οὐκ εἰμι ὡσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων, ἄρπαγες, ἄδικοι, μοιχοί ἢ καὶ ὡς οὗτος ὁ τελώνης**».

Μερικὲς φορές, ἐννοεῖται, ἐπειδὴ διαισθανόμαστε ὅτι δὲν εἶναι σωστὸ πράγμα αὐτὸ, προσπαθοῦμε νὰ τὸ παρουσιάσουμε σὰν ἀμερόληπτη κρίση, σὰν ἀπλὴ διαπίστωση, σὰν λύπη τάχα γιὰ τὸ λάθος τοῦ ἄλλου. Προσπαθοῦμε νὰ ἀποκρύψουμε στοὺς γύρω μας, πιθανῶς καὶ στὴν ἴδια τὴ συνείδησή μας, τὰ πραγματικὰ ἐλαττήρια, ποὺ μᾶς κινοῦν σ' αὐτὴ τὴν κρίση. Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς βρίσκεται τὸ φοβερὸ κωμικοτραγικὸ χαρακτηριστικὸ τοῦ ὑψηλόφρονος τῆς ἐποχῆς μας, ὅτι προσπαθεῖ νὰ κρύψει, νὰ «καμουφλάρει» τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ φαρισαϊσμοῦ. Πίσω ὅμως ἀπὸ τοὺς εὐγενεῖς τρόπους καὶ τὴς διαβεβαιώσεις περὶ ἀμεροληψίας, διαφαίνεται καθαρὰ τὸ δηλητήριον ποὺ ζητεῖ νὰ ἐκτοξεύσει κατὰ τῶν ἄλλων, γιὰ νὰ τοὺς ἐξουθενώσει καὶ νὰ ὑψώσει ἔτσι τὸν ἑαυτό του.

***

Ἀλλὰ ἂς μὴν ξεχασθοῦμε, κοιτάζοντας τοὺς ἄλλους. Τὸ κακὸ δὲν εἶναι μόνο γύρω μας. Εἶναι καὶ μέσα μας. Ἴσως νὰ μὴν ἔτυχε πολὺ νὰ ἐκδηλωθεῖ. Μὴν ξεχνοῦμε ὅμως ὅτι ἀπὸ τοὺς μικροὺς σπόρους φυτρώνουν τὰ μεγάλα δένδρα. Κτυπώντας καὶ πολεμώντας τὴς μικρὲς ἐκδηλώσεις στὴν οὐσία κτυποῦμε τὴν τάση τῆς ὑψηλοφροσύνης. Θὰ πρέπει νὰ τὴν πολεμήσουμε, ὅταν παρουσιάζεται στὴ συνεργασία μας μὲ τοὺς ἄλλους, ὅταν ξεφυτρώνει στὴς ἐπίσημες ἢ ἀνεπίσημες στιγμές. Παντοῦ καὶ πάντοτε! Διότι ἡ ὑπερηφάνεια εἶναι ἓνα πάθος ὄχι μόνο ἀποκρουστικὸ, ἀλλὰ καὶ θανατηφόρο. Μιὰ φοβερὴ γάγγραινα τῆς ψυχῆς, ποὺ κυριολεκτικὰ τὴν ὀδηγεῖ στὴν ἐσχάτην ἐξαχρείωση, γιὰτὶ ἀπὸ κάποια στιγμὴ καὶ πέρα ἀναλαμβάνει νὰ τιμωρήσει, νὰ ταπεινώσει τὸν ὑπερήφανο αὐτὸς ὁ Θεός. Ὁ Κύριος τὸ τόνισε «**πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται**»

«Πάντα ισχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ»

Ἐφόσον εἴμαστε Χριστιανοὶ πρέπει νὰ εἴμαστε δυνατοί. Μέσα μας τρέχει ἥρωων αἷμα. Εἴμαστε ἀπόγονοι ἥρωων καὶ μαρτύρων. Ὄταν μὲ τὴ θεία Κοινωνία παίρνομε μέσα μας τὸν Χριστό, τὸν παντοδύναμο Κύριο, γινόμαστε «ὡς λέοντες πῦρ πνέοντες» φοβεροὶ γιὰ τὸν Ἄντιδικο καὶ τὶς σκοτεινές του δυνάμεις, ὅπως ἔγραφε ὁ ἱερός Χρυσόστομος. **«Πάντα ισχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ»** (Φιλιπ. δ´ 13). Τὰ πάντα μπορῶ καὶ κατορθῶνω μὲ τὴ δύναμη τοῦ Χριστοῦ διεκέρυττε καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Δὲν δικαιολογεῖται, λοιπόν, καμιά δειλία καὶ ἥττοπάθεια στὴν ὁμολογία τῆς πίστεώς μας. Μερικοὶ συμπεριφέρονται, ὅταν πρόκειται νὰ διακηρύξουν ἢ νὰ μιλήσουν γιὰ τὶς χριστιανικὲς τους πεποιθήσεις, σὰν νὰ ἐκπροσωποῦν μιὰ χαμένη ὑπόθεση. Ἄντὶ νὰ αἰσθάνονται ἱερὴ καύχηση σιωποῦν μπροστὰ σ´ αὐτοὺς ποὺ συκοφαντοῦν ἢ μιλοῦν περιφρονητικὰ γιὰ τὴ θεανδρική μορφή τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ.

Πρέπει νὰ τὸ συνειδητοποιήσουμε. Ἡ χριστιανικὴ ἀλήθεια καὶ ζωὴ δὲν εἶναι ποτὲ ἐκτὸς ἐποχῆς. Εἶναι πάντα ἐπίκαιρη καὶ ἀναγκαία. Ἡ ἁμαρτία εἶναι παλαιοντολογία καὶ ἀναχρονιστικὴ, παλιὰ ὅσο καὶ ὁ κόσμος.

Ὅ,τι πιδ ὠραῖο καὶ δυνατό καὶ μεγάλο ἔχει νὰ παρουσιάσει ἢ ἀνθρωπότητα, αὐτὸ τὸ χρωστáει στὸν Χριστιανισμό. Ἄς μᾶς παρουσιάσουν πιδ ὠραῖες, πιδ ἀγνές, πιδ ἀνιδιοτελεῖς μορφές ἀπὸ αὐτὲς ποὺ παρουσίασε ὁ Χριστιανισμὸς διὰ μέσου τῶν αἰῶνων.

Εὐγενικὲς μορφές ποὺ δὲν ἔτριζαν δόντια, δὲν ἀπειλοῦσαν, ἀλλὰ σκόρπιζαν τὴν ὁμορφιὰ τῆς ἀγάπης, τῆς συγγνώμης, τῆς θυσίας. Πολλοὶ ἐργάστηκαν μὲ μοναδικὴ αὐταπάρνηση καὶ ἀνιδιοτέλεια, γιὰ νὰ συμπαρασταθοῦν στὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν πόνο του.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μεγαλεῖο τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Καὶ πόσες ἄλλες τέτοιες ἐκδηλώσεις ψυχικοῦ μεγαλείου ἔχει νὰ μᾶς παρουσιάσει ἡ ἱστορία τοῦ Χριστιανισμοῦ! Ἡ ἀγάπη στὴν ἀνυπέβλητη ὁμορφιὰ τῆς ποὺ ἀγκαλιάζει ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Κάτι ποὺ ἔμεινε καὶ μένει ἀξεπέραστο δυὸ χιλιάδες τώρα χρόνια. Γιὰ ὅλα αὐτὰ, λοιπόν, χρειάζεται νὰ ποῦμε τί πρέπει νὰ αἰσθανόμαστε; Τί ἄλλο ἀπὸ ἔμπνευση καὶ δράση καὶ καύχηση ἱερῆ; Μονάχα ἔτσι συγκροτοῦνται ὑγιεῖς κοινωνίες, στέκεται πολιτισμός. Διαφορετικὰ θὰ ζουγκλοποιηθοῦμε ἀπὸ τὴν ἔφοδο τοῦ βαρβαρισμοῦ. Μακριὰ ἢ δειλία γιὰ νὰ μείνουν ὄρθια τὰ ἱδανικὰ καὶ οἱ ἀξίες.

Οὐράνια ἐλπίδα

Ἡ ἐλπίδα στὸν Θεό, τὴν ὁποία ἔχουμε ὡς ἄγκυρα τῆς ψυχῆς ἀσφαλὴ καὶ σταθερή, γιὰτὶ δὲν στηρίζεται στὴ γῆ, ἀλλὰ εἰσέρχεται στὸν οὐρανό, ποτὲ δὲν διαψεύδεται. Ὅταν ἡ ψυχὴ μας κλυδωνίζεται σὰν ἄλλο πλοιάριο ἀπὸ τοὺς ἀνέμους τῶν πειρασμῶν, τῶν δοκιμασιῶν, τῶν θλίψεων, ἡ ἐλπίδα αὐτὴ δὲν μᾶς ἀφήνει νὰ καταπονηθοῦμε.

Ἡ ἐλπίδα εἶναι θεῖο δῶρο:

-Ἀνάβει ἓνα κερὶ, ἀντὶ νὰ καταρᾶται τὸ σκοτάδι.

-Φροντίζει γιὰ τὸ καλὸ τοῦ κόσμου, ἀντὶ νὰ θρηνολογεῖ γιὰ τὶς συμφορές του.

-Ἀνοίγει πόρτες, ποὺ τὶς κλείνει ἡ ἀπελπισία.

-Ἀνακαλύπτει τί μπορεῖ νὰ γίνει, ἀντὶ νὰ μεμψιμοιρεῖ γιὰ τὸ τί δὲν γίνεται.

-Θεωρεῖ τὰ προβλήματα, μικρὰ ἢ μεγάλα, ὡς εὐκαιρίες ἀγῶνα.

-Βάζει μεγάλους στόχους καὶ δὲν τοὺς ματαιώνει ἀπὸ δυσκολίες ἢ ἀποτυχίες, ποὺ συναντᾶ στὸ δρόμο τῆς. Προχωρεῖ ὅταν θὰ ἦταν εὐκόλο νὰ ὑποχωρήσει.

-Δὲν ἀγαπᾶ τὶς αὐταπάτες οὔτε ὑποχωρεῖ στὶς ἀντίξοες περιστάσεις.

-Δέχεται τὶς παρανοήσεις ὡς εὐκαιρία γιὰ ἄσκηση στὴν ὑπομονὴ καὶ στὴν ἀγάπη.

-Δὲν χάνει ποτὲ τὸ θάρρος τῆς, γιὰτὶ γνωρίζει ὅτι **«τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώπων εἰσὶν δυνατὰ παρὰ τῷ Θεῷ ἐστίν»** (Λουκ. ιη´ 27).

-Ἄντλει τὴ δύναμή τῆς ἀπὸ τὴ βαθειὰ πίστη στὸν Θεὸ καὶ τὴν κάποια καλοσύνη τῶν ἀνθρώπων, ποὺ ποτὲ δὲν λείπει.

-Καὶ σὶς πιδ μεγάλες ἀποτυχίες δὲν ἀπελπίζεται, διότι ἔχει τὴ θεϊκὴ ἀσφάλεια

τῆς τελικῆς νίκης: **«Ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον»** (Ἰωάν. ιστ´ 33).

-Ἐλπίζει πάντοτε στὸν Θεό, ἔστω κι ἂν ἡ ἐλπίδα φαίνεται ὡς ἐλπίδα παρ' ἐλπίδα, γιὰτὶ γνωρίζει τὴν ὑπόσχεσή Του: **«Δὲν θὰ σὲ ἀφήσω ποτὲ καὶ δὲν θὰ σὲ ἐγκαταλείψω»** (Ἐβρ. ιγ´ 5).

ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Καρύτση 14, (4ος ὁροφος) 105 61 Ἀθῆναι.

Τηλ.: 210 64 28 331 (Καθημερινές 8:00 - 14:00), FAX: 210 64 63 606.

e-mail: athenszoh@gmail.com

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lychnia.gr

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐσωτερικοῦ (10 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μὲ τοὺς ἑξῆς τρόπους:

- Μὲ κατάθεση στὴν Ἑθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος, στὸν λογαριασμὸ ποὺ διατηρεῖ ἡ Ἀδελφότης ὑπ' ἀριθμ.: **132/296000-13 (IBAN: GR1501101320000013229600013)**, δικαιοῦχος: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH». Στὴν αἰτιολογία νὰ ζητᾶτε νὰ σημειώνεται ρητῶς τὸ ὀνοματεπώνυμο τοῦ συνδρομητῆ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ περιοδικοῦ (ZOH)
- Στὰ βιβλιοπωλεῖα «ZOH» (Καρύτση 14, Ἀθῆνα καὶ Ἀγ. Σοφίας 41, Θεσσαλονίκη) καὶ συνεργαζόμενα βιβλιοπωλεῖα
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ἔντυπο ταχυπληρωμῆς ποὺ συναποστέλλεται ἀνὰ τακτὰ χρονικὰ διαστήματα γιὰ ὄσους ἔχουν ὀφειλὴ
- Στὰ ΕΛΤΑ μὲ ταχυδρομικὴ ἐπιταγὴ στὴ διεύθυνση τοῦ περιοδικοῦ (Καρύτση 14, 105 61 Ἀθῆνα). Προβλέπεται ἐπιβάρυνση μὲ ταχυδρομικὰ τέλη
- Σὲ κατὰ τόπους συνεργάτες καὶ ἀντιπροσώπους, οἱ ὅποιοι θὰ κόβουν σχετικὲς ἀποδείξεις.

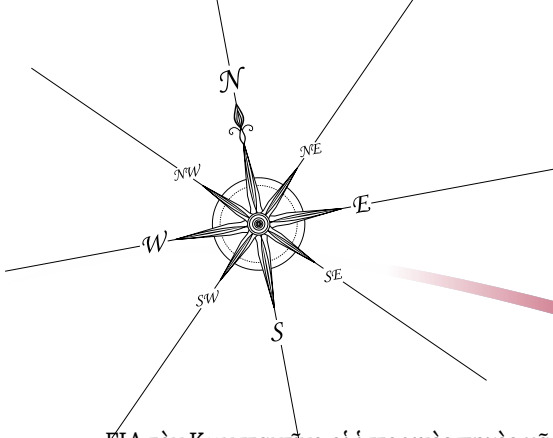
Ἡ ἀνανέωση τῆς ἐτήσιας συνδρομῆς ἐξωτερικοῦ (25 €) / Κύπρου (15 €)

μπορεῖ νὰ γίνει μόνον μὲ κατάθεση στὴν τράπεζα:

IBAN: GR1501101320000013229600013

BIC/Swift Code: ETHNGRAA

ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ

ΑΓ.ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΙΟΣ

(827 - 869, 815 - 885)

2

ΓΙΑ τὸν Κωνσταντῖνο οἱ ἱστορικές πηγές μᾶς διέσωσαν περισσότερες πληροφορίες. Ἀπὸ ὅλους τοὺς συμμαθητές του στὸ σχολεῖο προόδευε περισσότερο στὰ γράμματα. Ἦταν ὀξὺς στὴν ἀντίληψη καὶ μελετηρός. Ἔτσι γρήγορα προχώρησε σὲ βαθύτερες μελέτες. Ἡ Ἁγία Γραφή, οἱ Μεγάλοι Πατέρες τῶν πρώτων αἰώνων καὶ οἱ κλασσικοὶ Ἕλληνες συγγραφεῖς, ἔγιναν οἱ ἀχώριστοι σύντροφοί του. Ἰδιαίτερα ἀγάπησε τὸν βαθὺ καὶ στοχαστικὸ Γρηγόριο τὸν Θεολόγο. Παιδί ὅμως ἀκόμα δὲν μπορούσε νὰ εἰσδύσει στὰ βαθύτερα νοήματα, πού ἐκρυσβαν τὰ ἔργα του, οἱ λόγοι του καὶ τὰ ποιήματά του. Ρίχτηκε μόνος του μὲ προσευχὴ καὶ μελέτη «διὰ νὰ πραγματοποιηθεῖ ὁ πόθος τῆς καρδίας του», ὅπως λέει ὁ βιογράφος του.

Στὸ σπίτι καθόταν ὥρες πολλές καὶ ἀποστήθιζε ποιήματα τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου. Στὸν τοῖχο τοῦ δωματίου του χάραξε τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ ἔγραψε τὸν ἐξῆς ὠραιότατο ἕμνο στὸν ἅγιον Γρηγόριο:

Ἰὼ Γρηγόριε, ἄνθρωπε κατὰ τὸ σῶμα καὶ ἄγγελε κατὰ τὴν ψυχὴν! Ἄν καὶ εἶσαι ἄνθρωπος κατὰ τὸ σῶμα, ἐνεφανίσθης ὡς ἄγγελος, διότι τὸ στόμα σου δοξάζει τὸν Θεὸν ὡς ἐν τῶν Σεραφεῖμ καὶ φωτίζει τὴν οἰκουμένην διὰ τῆς ἔρμηνείας τῆς ὀρθῆς πίστεως. Διὰ τοῦτο δέξαι καὶ ἐμὲ τὸν γονυπετοῦντα ἐνώπιόν Σου μετ' ἀγάπης καὶ πίστεως καὶ ἔσο μοι διδάσκαλος καὶ φωτιστής».

Ἔτσι κύλησε ὁ καιρός, ἕως ὅτου σήμανε ἡ ὥρα, γιὰ νὰ ὀλοκληρώσει τὸν πόθο, πού εἶχε γιὰ ἀνώτερες σπουδές. Ἡ πρόσκληση ἦρθε ἀπὸ τὴ Βασιλεύουσα: Ἀποστολέας ἦταν ὁ «λογοθέτης» Θεόκτιστος κι ἀπευθυνόταν στὸν πατέρα του Κωνσταντῖνου, πού ἦταν φίλος του ἤ, κατ' ἄλλους, καὶ συγγενῆς του. Κι ἡ πρόσκληση καλοῦσε τὸν νέο στὴν Κωνσταντινούπολη, γιὰ νὰ σπουδάσει.

Ἡ χαρὰ τοῦ ἐφήβου μας ἦταν ἀπερίγραπτη. Ὁ πόθος του γιὰ πλατύτερη μόρφωση εὑρίσκει τὴν καλύτερη διέξοδο. Ἐτοιμάσθηκε καὶ ξεκίνησε μὲ τὰ μέσα ἐκείνης τῆς ἐποχῆς γιὰ τὴ Βασιλεύουσα. Ἡ καρδιά του σκιρτοῦσε ἀπὸ χαρὰ καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸν νὰ τὸν βοηθήσει νὰ πραγματοποιήσει τὸν πόθο του: νὰ σπουδάσει τὴ θεία σοφία. Προσευχόταν κι ἔλεγε:

Ἰὼ Θεὲ τῶν Πατέρων ἡμῶν καὶ Κύριε τοῦ ἐλέους, ὁ δημιουργήσας τὰ πάντα μὲ τὸν λόγον Σου καὶ τὴν σοφίαν Σου, ὁ πλάσας τὸν ἄνθρωπον ἵνα κυριαρχῇ τῶν κτισμάτων σου, χάρισέ μου τὴν παρὰ τὸν θρόνον Σου σοφίαν, διὰ νὰ καταλάβω τί εἶναι εὐάρεστον εἰς σὲ καὶ σωθῶ. Ἐγὼ εἶμαι δούλος Σου καὶ υἱὸς τῆς δούλης Σου...».

Τὰ μάτια του δὲν χορταίνουν νὰ βλέπουν τὰ ἀξιοθέατά της. Περίλαμπροι ναοί, ἄλσπ, παλάτια, ἀγορές, λουτρά, στάδια παρελαύνουν μπροστά του, ὡς ὅτου φθάσει στὸ μέγαρο τοῦ Θεοκτίστου.

Ἀγάπη, στοργὴ συναντᾷ ἐκεῖ ὁ Κωνσταντῖνος, πού ἀμέσως ἐγγράφεται σπουδαστῆς στὸ περίφημο Πανεπιστήμιο τῆς Μαγναύρας. Ἔργο ἡ Σχολὴ τοῦ Αὐτοκράτορα Μιχαὴλ καὶ τοῦ Μεγάλου Φωτίου, ἔπαιζε μεγάλο ρόλο στὴν ἐκπαίδευση τῶν νέων. Διευθυντῆς της καὶ καθηγητῆς ὁ Μ.

Φώτιος, πανεπιστήμων στὴ γνῶση καὶ στὴ σοφία, καὶ μαζί του ὁ Λέων ὁ Μαθηματικὸς καὶ ἄλλοι, μετέδιδαν ποικίλες γνώσεις στοὺς πολυάριθμους μαθητές τους.

Ἐκεῖ ὁ Κωνσταντῖνος παρακολουθεῖ θεολογία, φιλολογία, διαλεκτικὴ, ρητορικὴ, λογικὴ, μαθηματικὰ καὶ ἀστρονομία. Χάρης στὰ ἔξοχα χαρίσματά του σημειώνει καταπληκτικὴ πρόοδο. Ὑπερακοντίζει κατὰ πολὺ τοὺς συμφοιτητές του. Ἔτσι «οὗτος ἐξέμαθε πάσας τὰς ἐπιστήμας, ὅπως ἄλλος θὰ ἐμάνθανε μόνον μίαν ἐξ αὐτῶν», λέει ἡ ἱστορία.

Τὸ ἐγκώμιο τοῦτο μᾶς θυμίζει τὸ παρόμοιο τοῦ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου γιὰ τὸν Μ. Βασίλειο, τὸν Οὐρανοφάντορα. Κι ἐκεῖνος καὶ ὁ νεαρὸς τώρα Κωνσταντῖνος, γίνονται «πανεπιστήμονες», δείχνοντας γι' ἄλλη μιὰ φορὰ στὰ νιάτα κάθε ἐποχῆς, πὼς ἡ πίστη καὶ ἡ εὐσέβεια δὲν εἶναι ἐμπόδια γιὰ τὴν μόρφωση. Τούναντίον μάλιστα. Ἡ πίστη καὶ ἡ εὐσέβεια βοηθοῦν τοὺς νέους νὰ ἀποκτήσουν γνώσεις πολλές, νὰ μορφωθοῦν, νὰ σπουδάσουν, ὅπως ὁ Κωνσταντῖνος. Μορφώνεται, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ προάγεται στὴν ἀρετὴ. Ἐχει ἓνα καὶ μόνο ἰδανικό: νὰ ζήσει ὅπως θέλει ὁ Θεός! Ἡ ἔνωσή του μὲ τὸν Θεό, ἡ ἐπικοινωνία του μὲ τὸν Οὐρανὸ μὲ τὴν προσευχὴ, τὸν ἀνυψώνουν σὲ σφαῖρες ἐξωγήινες, τοῦ δίνουν τὴν δύναμιν νὰ ἀντιμετωπίζει τὶς φωνές τοῦ «κόσμου».

Κι οἱ φωνές αὐτές ἔρχονται τώρα ἀπὸ τὸν Θεόκτιστον. Ἐκτιμώντας ὁ «λογοθέτης» τὴν σοφία, τὴν φιλεργία καὶ τὶς ἄλλες ἀρετὲς τοῦ νέου, σκέπτεται νὰ τὸν χρησιμοποιήσει στὴν ὑπηρεσία τοῦ Βυζαντινοῦ Κράτους. Τοῦ ἀνοίγει τὶς πόρτες τῶν ἀνακτόρων. Τὸν γνωρίζει σὲ πρόσωπα τῆς ὑψηλῆς κοινωνίας, σὲ αὐλικούς καὶ στὸν Αὐτοκράτορα. Τοῦ θέτει στὴν διάθεσή του πολὺ χρυσάφι γιὰ τὰ ἀτομικά του ἔξοδα. Τοῦ προτείνει γιὰ σύντροφο τῆς ζωῆς του μιὰ πλούσια καὶ εὐγενικῆς καταγωγῆς νέα, προσθέτοντάς του ὅτι ἀμέσως θὰ ἔπαιρνε ἀπὸ τὸν Αὐτοκράτορα τὸ ἀξίωμα τοῦ «ἄρχοντος» καὶ γρήγορα θὰ διοριζόταν καὶ «στρατηγός».

Προτάσεις δελεαστικὲς γιὰ κάθε νέο, πού ζητάει ν' ἀνεβεῖ εὐκόλα στὴν κορυφὴ τῆς κοινωνικῆς ἱεραρχίας. Ἄλλ' ὄχι καὶ γιὰ τὸν Κωνσταντῖνο. Ὁ Χριστὸς τοῦ ἔχει ἐξοστρακίσει ἀπὸ τὰ κατάβatha τῆς ψυχῆς βλέψεις καὶ φιλοδοξίες ἀνθρώπινες. Παρ' ὅλο τι εἶναι τόσο νέος, μόλις ἔχει περάσει τὰ 20 χρόνια του, εἶναι ὅμως καὶ τόσο ὄρμιος! Τόσο βαθειὰ πιστός, τόσο πνευματικὰ καλλιεργημένος ἄνθρωπος!...

Σπάνιο φαινόμενο τέτοιοι νέοι, πού, σὰν τὸν Κωνσταντῖνο, δὲν κάμπτονται ἐμπρὸς σὲ τόσο δελεαστικὲς προτάσεις. Καὶ ἔχουν τὴ δύναμιν, τὸ θάρρος, στὸ ἄνθος τῆς νιότης του, νὰ τὶς ἀπορρίπτουν. Γιατί ἔχουν ἀισθανθεῖ τὴν κλήσιν τοῦ Θεοῦ. Διότι ἡ ψυχὴ τους ἔχει, σὰν τὸ ἡλιότροπιον, στραφεῖ πρὸς τὸν Ἥλιο. Τὸν μοναδικὸ Ἥλιο πού φωτίζει, θερμαίνει καὶ καλεῖ στὰ «εὐγενικὰ καὶ ἀνώτερα ἰδανικά», ζητώντας ἀγάπην, ἀφοσίωση, προσφορὰ θυσίας. Καὶ οἱ λόγοι, οἱ ἐκλεκτοί, καὶ ἀνάμεσα τους ἐκλεκτὸς στοὺς ἐκλεκτοὺς ὁ Κωνσταντῖνος, παραβλέπει κάθε τι τὸ κοσμικὸ καὶ ἀφιερώνεται ὀλοκληρωτικὰ στὴν ὑπηρεσία τοῦ Θεοῦ, δέχεται τὴν θεία κλήσιν.

(Συνεχίζεται)

ΚΟΙΝΑ ΒΙΒΛΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΑ;

Στο πλαίσιο της πρόσφατης επίσκεψης του Τούρκου Προέδρου στην Αθήνα, ακούσθηκε σε τηλεοπτικές συζητήσεις από έπιφανή πολιτικό ή πρόταση για την εκπόνηση κοινών βιβλίων Ιστορίας, που θα διδάσκονται στα σχολεία οί μαθητές και της Ελλάδας και της Τουρκίας. Στο σχόλιο ότι αυτό φαντάζει εξαιρετικά δύσκολο, το έπιχειρήμα ήταν ότι και ή Γερμανία και ή Γαλλία είχαν αγεφύρωτες διαφορές και μακροχρόνιες συγκρούσεις, όμως τὸ τόλμησαν. Ναι! ἀλλὰ ὑπάρχει μιὰ ἐντελὼς καίρια εἰδοποιὸς διαφορά: Ἡ ἐκπόνηση κοινῶν διδασκτικῶν ἐγχειριδίων Ιστορίας στὴ Γαλλία καὶ τὴ Γερμανία ἔγινε, ὅταν οἱ Γερμανοὶ εἶχαν ἀποκρῦξει ἐκκάθαρα τὸ ἔνοχο παρελθόν. Προφανῶς, κάθε σκέψη γιὰ κοινὰ βιβλία Ιστορίας θὰ πρόδιδε τὸλάχιστον ἀθεράπευτη ἐπιπολαιότητα, ἂν οἱ Γερμανοὶ ἐξακολουθοῦσαν νὰ δοξάζουν τὸν Ἐθνικοσοσιαλισμὸ, δὲν εἶχαν ἀποκρῦξει τὶς πρακτικὲς γενοκτονίας πὺ ἐφαρμόσθηκαν ἀπροκάλυπτα στὸν Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, καὶ σὲ ὅλα τὰ δημόσια κτήρια καὶ τοὺς δημόσιους χώρους τῆς Γερμανίας δέσποζε τὸ πορτραῖτο τοῦ Χίτλερ. Ἄν τὸ καλοσκεφθοῦμε, αὐτὸ ἀκριβῶς συμβαίνει στὴν περίπτωση τῆς σημερινῆς Τουρκίας: Οἱ Τούρκοι ἐξακολουθοῦν νὰ δοξάζουν τὸν Κεμαλισμὸ (μὲ ὅσους ἔχουν ἐπιφυλάξεις ἀπέναντί του νὰ προκρίνουν ἕναν ἀκόμη ὠμότερο ἔθνικισμό), δὲν ἔχουν καταδικάσει τὴ γενοκτονία τῶν χριστιανικῶν πληθυσμῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, καὶ σὲ ὅλα τὰ δημόσια κτήρια καὶ τοὺς δημόσιους χώρους δεσπόζει τὸ πορτραῖτο τοῦ Κεμάλ...

ΕΞΩΦΡΕΝΙΚΕΣ ΑΚΡΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ "WOKE CULTURE"

Ἡ λεγόμενη "Woke Culture", ἡ κουλτούρα δηλαδὴ τῆς διαρκοῦς ἐγρήγορης γιὰ τὴν προάσπιση τῶν δικαιωμάτων καὶ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν διακρίσεων, ἔχει ὀδηγήσει σὲ ἀπίστευτες ἀκρότητες, προσλαμβάνοντας συχνὰ διαστάσεις μιᾶς νέας βαρβαρότητας. Παράδειγμα: Ἦταν 2020, ὅταν ἕνα ἄρθρο μὲ τίτλο «Δημιουργώντας ἕναν πῶ ἰσότιμο κόσμο μετὰ τὸν COVID-19 γιὰ ἀνθρώπους μὲ ἔμμηνο ρύση» σχολιάσθηκε στὸ Twitter ἀπὸ τὴ συγγραφέα Τζ. Κ. Ρόουλιγγκ, τὴ δημιουργὸ τοῦ Χάρυ Πότερ, ὡς ἐξῆς: «Ἀνθρωποὶ μὲ ἔμμηνο ρύση. Εἶμαι σίγουρη ὅτι κάποιε ὑπῆρχε μιὰ λέξη γι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους. Κάποιος νὰ μὲ βοηθήσει. Γοναίκες μῆπως; Γυνῆκες; Γυνάκες». Αὐτὸ τὸ σχόλιο κρίθηκε... «τρανοφοβικό», ἀπὸ τὴ στιγμή πὺ ἀφηνε νὰ ἐννοηθεῖ ὅτι τὸ γυναικεῖο φύλο ἔχει ἕνα βιολογικὸ ὑπόβαθρο, καὶ πυροδότησε ἕναν ἀνηλεῖ πόλεμο ἐνάντια στὴ συγκεκριμένη συγγραφέα, μὲ διαδικτυακὸ λιντσάρισμα, μποῦκοτὰζ τῶν ἔργων τῆς, μέχρι καὶ ἀπειλὲς κατὰ τῆς ζωῆς τῆς. Δύσκολα μπορεῖ νὰ συλλάβει κανεὶς τὴ βία τῶν ἐπιθέσεων πὺ ἐξαπολύει ἡ πολιτικὴ ὀρθότητα καὶ ἡ λεγόμενη "Woke Culture" ἐνάντια σὲ κάθε ἀποψη πὺ ἀποκλίνει ἀπὸ τὶς κατευθυντήριες γραμμὲς τῆς. Ἴσως, βέβαια, διερωτηθεῖ κανεὶς: Τὸ νέο πὺ ἀνατέλλει δὲν πρέπει νὰ μετέρχεται καὶ βία ἀκόμα ἐνάντια στὸ παλιό, τὸ ἀναχρονιστικό, τὸ ὀπισθοδρομικό; Ἀπάντηση: Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐνιωθαν ὅτι ἔκαναν καὶ οἱ νέοι τῶν ναζιστικῶν Ταγματῶν Ἐφόδο πὺ συγκέντρωναν καὶ ἔκαιγαν στὶς πλατεῖες τὰ βιβλία καὶ τὰ ἔργα τέχνης πὺ χαρακτηρίζονταν «παρακμιακά» αὐτὴ ἦταν ἡ δικὴ τους "Cancel Culture". Ἐμεῖς, ὅμως, αὐτὸν τὸν κόσμο θέλουμε;

Ἡ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΤΑΓΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Ἄν σήμερα κάποιος, σὲ μιὰ ἀπὸ τὶς ἀπειρες τηλεοπτικὲς συζητήσεις γιὰ τὸ πολυσυζητημένο θέμα τῆς νομοθετικῆς πρόβλεψης γιὰ γάμο ὁμόφυλων ζευγαριῶν, τολμοῦσε νὰ ἐκφράσει τὶς ἐπιφυλάξεις του, ὑποστηρίζοντας ὅτι τὸ Κράτος ὀφείλει νὰ προστατεύει τὴν οἰκογένεια, γιὰτὶ αὐτὴ εἶναι τὸ θεμέλιο τοῦ ἔθνους, ὅπως ἐπίσης ὀφείλει νὰ προστατεύει καὶ τὸν γάμο, τὴ μητρότητα καὶ τὴν παιδικὴ ἡλικία, δὲν εἶναι δύσκολο νὰ φαντασθοῦμε τί θὰ συνέβαινε. Πιθανότατα, οἱ «προσδευτικοὶ» συνομιλητῆς του στὸ πᾶνελ θὰ ἔπεφταν νὰ τόν... «φᾶνε», κλευάζοντάς τον ὡς μισαλλόδοξο, ὡς ἀναχρονιστικό καὶ στὸν λόγο καὶ στὴ σκέψη του. Καὶ ὅμως, αὐτὸ ἀκριβῶς, τὸ «ἀναχρονιστικό», ὀρίζει... τὸ ἴδιο τὸ Σύνταγμα, στὸ ἄρθρο 21, παρ. 1: «Ἡ οἰκογένεια, ὡς θεμέλιο τῆς συντήρησης καὶ τῆς προαγωγῆς τοῦ ἔθνους, καθὼς καὶ ὁ γάμος, ἡ μητρότητα καὶ ἡ παιδικὴ ἡλικία τελοῦν ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Κράτους». Ἄραγε, τὸ Κράτος προστατεύει, ὡς ὀφείλει νὰ κάνει, τὴν οἰκογένεια, τὸν γάμο, τὴ μητρότητα καὶ τὴν παιδικὴ ἡλικία; Τὸ Σύνταγμα προορίζει νὰ λειτουργεῖ ὡς πυξίδα. Μήπως, λοιπόν, σήμερα... ἔχουμε χάσει τὸν μπουσούλα;

«ΓΑΜΟΣ» ΚΑΙ ΤΕΚΝΟΘΕΣΙΑ ΟΜΟΦΥΛΩΝ ΖΕΥΓΑΡΙΩΝ

Στὴ δημόσια συζήτηση πᾶνω στὸ θέμα τῆς νομοθετικῆς πρόβλεψης γιὰ «γάμο» ὁμόφυλων ζευγαριῶν, κατὰ κανόνα διακρίνουμε τὸ δικαίωμα τοῦ «γάμου» (τὸ ὅποιο ἡ πλειοψηφία τῆς κοινῆς γνώμης ἀπορρίπτει, πλὴν ὑπάρχει καὶ ἕνα σεβαστὸ ποσοστὸ πὺ ἐμφανίζεται ἡ πρόθυμη νὰ τὸ συζητήσει ἢ καὶ νὰ τὸ ἀποδεχθεῖ) καὶ τὸ δικαίωμα τῆς τεκνοθεσίας (στὸ ὅποιο ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῆς κοινῆς γνώμης ἐμφανίζεται κάθεται ἀρνητικῆ). Καὶ ὅμως, ὅπως ἦλθε πολὺ εὐστοχα νὰ ἐπισημάνει ἐγκύκλιος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου πὺ ἀπεστάλη στὶς Ἱερὲς Μητροπόλεις μὲ ἡμερομηνία 18 Δεκεμβρίου, αὐτὴ ἡ διάκριση εἶναι πλασματικὴ καὶ πέρα γιὰ πέρα παραπλανητικὴ. Καὶ αὐτὸ, ἀφ' ἐνὸς μὲν διότι ὅλα τὰ ἄλλα δικαιώματα τῆς συζυγίας ἀναγνωρίζονται ἤδη μετὰξὺ ὁμοφύλων μὲ τὸ σύμφωνο συμβίωσης, πλὴν αὐτοῦ τῆς τεκνοθεσίας. Ἀφ' ἐτέρου δέ, ὅπερ καὶ σημαντικότερο, διότι, ἀπὸ τὴ στιγμή πὺ ὁ ὀρισμὸς τοῦ γάμου «ἀνοίξει», ὡστε νὰ καλύπτει καὶ τὰ ὁμόφυλα ζευγάρια, θὰ εἶναι πλέον νομικὸ θέμα ἰσότητας νὰ ἀναγνωρίζονται σὲ αὐτὰ ὅλα –μὰ ΟΛΑ– τὰ δικαιώματα πὺ προβλέπονται διὰ τοῦ γάμου καὶ γιὰ τὰ ἑτερόφυλα. Ἔτσι, «γάμος» χωρὶς τεκνοθεσία πολὺ ἀπλᾶ ΔΕΝ νοεῖται, διότι διαφορετικὰ θὰ προκύπτει θέμα διακρίσεως εἰς βάρος τῶν ὁμόφυλων «γάμων». Ἡ διεύρυνση τῆς ἐννοίας τοῦ «γάμου» πέραν τῆς συζυγίας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν (αὐτὴ ἄλλωστε ἡ ἐννοία προβλέπεται ρητῶς καὶ στὸ ἄρθρο 12 τῆς Εὐρωπαϊκῆς Σύμβασης τῶν Δικαιωμάτων τοῦ Ἀνθρώπου) ἀνοίγει πραγματικὰ τὸν ἀσκὸ τοῦ Αἰόλου. Δηλαδὴ, αὐριομεθαῦριο θὰ μπορεῖ ἕνα ὁμόφυλο ζεῦγος νὰ πηγαίνει ἀπὸ ἐκκλησία σὲ ἐκκλησία καὶ νὰ μνηνεὶ τοὺς ἱερεῖς πὺ θὰ ἀρνοῦνται νὰ τοὺς παντρεύουν, διεκδικώντας ὑπέρογκες ἀποζημιώσεις γιὰ τὴν ἀρνητικὴν εἰς βάρος τους; Καὶ τὸ ἴδιο θὰ κάνουν μὲ τοὺς φωτογράφους, τὰ ἐστιατόρια καὶ τοὺς ζαχαροπλάστες πὺ δὲν θὰ ἀναλαμβάνουν τὸν «γάμο» τους; Ὅποια κερδοφόρος ἐπιχείρησι! Ἐχουμε σκεφθεῖ ποῖον ἀσκὸ τοῦ Αἰόλου πᾶμε νὰ ἀνοίξουμε;

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ	ΤΕΛΟΣ
Τοῦ Γραφείου	Κ.Ε.Μ.Π.Α.
	Αριθμὸς Ἀδείας
	78

ΚΩΔΙΚΟΣ:
01 1290

«ΖΩΗ»
Ἰπποκορότσους 189
114 72 ΑΘΗΝΑ